

**PRIF GWNSTABL
DE CYMRU**

(CORFFORAETH UNDYN)

DATGANIAD O GYFRIFON 2021-22

Umar Hussain MBE, BA (Hons) FCCA, MPLA

**Y PRIF SWYDDOG ARIANNOL I'R
PRIF GWNSTABL**

DATGANIAD O GYFRIFON 2021-22

CYNNWYS	Rhif tudalen
<u>Adroddiad Naratif</u>	4
<u>Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol</u>	15
Datganiad o Gyfrifon	
• <u>Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad o Gyfrifon</u>	19
• <u>Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr</u>	21
• <u>Y Fantolen</u>	22
• <u>Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu</u>	23
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	
Nodyn 1 <u>Polisiau Cyfrifyddu</u>	24
Nodyn 2 <u>Safonau Cyfrifyddu a Gyhoeddwyd, Nas Mabwysiadwyd</u>	27
Nodyn 3 <u>Dyfarniadau Allweddol wrth Gymhwyso Polisiau Cyfrifyddu</u>	27
Nodyn 4 <u>Tybiaethau a Wnaed ynghylch y Dyfodol a Ffynonellau Mawr Eraill o Ansicrwydd Amcangyfrif</u>	27
Nodyn 5 <u>Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd</u>	28
Nodiadau i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	
Nodyn 6 <u>Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi</u>	29
Nodyn 7 <u>Symiau a Gofnodwyd ar gyfer Penderfyniadau Dyrannu Adnoddau</u>	29
Nodyn 8 <u>Prydlesau</u>	29
Nodyn 9 <u>Cydnabyddiaeth Swyddogion/Cyflogeion</u>	30
Nodyn 10 <u>Lwfansau'r Aelodau</u>	34
Nodyn 11 <u>Costau Archwilio Allanol</u>	34
Nodyn 12 <u>Partïon Cysylltiedig</u>	34
Nodiadau i'r Fantolen	
Nodyn 13 <u>Credydwyr</u>	36
Nodyn 14 <u>Cynlluniau Pensiwn Buddiannau Diffiniedig</u>	36
Nodyn 15 <u>Rhwymedigaethau Digwyddiadol/Asedau Digwyddiadol</u>	44
Nodiadau ar Gydweithio	
Nodyn 16 <u>Cydweithio</u>	45
<u>Rhestr termau</u>	48

ADRODDIAD NARATIF

Cyflwyniad

Diben y Datganiad o Gyfrifon yw rhoi gwybodaeth am sefyllfa ariannol, perfformiad, trefniadau rheoli, atebolrwydd am adnoddau, risgiau ac ansicrwydd Prif Gwnstabl De Cymru, sy'n ddefnyddiol i amrywiaeth eang o ddefnyddwyr. Mae defnyddwyr y datganiadau ariannol yn cynnwys y cyhoedd, y Llywodraeth, cyrff sy'n dyfarnu grantiau, cyflogeion, cwsmeriaid, cyflenwyr a chontractwyr y Comisiynydd.

Dogfennir atebolrwydd am adnoddau cyhoeddus yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol sy'n nodi cyfrifoldebau'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl fel Corfforaethau Undyn. Manylir ar yr adolygiad o effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol a gyhoeddir ar y cyd â'r Datganiad o Gyfrifon. Caiff ei adolygu a'i ddiweddarau'n flynyddol.

Fframwaith Statudol ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon

Yn sgil sefydlu'r ddwy Gorfforaeth Undyn, mae'n ofynnol i bob corff baratoi ei Ddatganiad o Gyfrifon ei hun ac mae'r Comisiynydd yn paratoi Datganiad o Gyfrifon ar gyfer y Grŵp a Chronfa Bensiwn yr Heddlu. Er gwaethaf eu statws ffurfiol fel 'Corfforaethau Undyn', mae'r berthynas rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn seiliedig ar weithio gyda'i gilydd er budd pobl De Cymru o dan gyd-faner 'Heddlu De Cymru'.

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, fel y'u diwygiwyd, yn ei gwneud yn ofynnol i Gyrff Llywodraeth Leol baratoi Datganiad o Gyfrifon yn unol ag arferion priodol. Mae'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y DU (y Cod) wedi'i nodi'n ddogfen sy'n cynrychioli arferion priodol.

Mae'r Cod yn gymwys i Gyrff Llywodraeth Leol a nodir yn Neddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2014 y mae'n ofynnol iddynt baratoi cyfrifon i'w harchwilio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru. Diwygiwyd adran 12 o'r Ddeddf hon gan Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 i gyfeirio at Gomisiynwyr a Phrif Gwnstabiadau yn lle Awdurdodau'r Heddlu.

Mae'r Cod yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol baratoi eu datganiadau ariannol yn unol â Fframwaith y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol ar gyfer Paratoi a Chyflwyno Datganiadau Ariannol fel y'i dehonglir gan y Cod. Mae Fframwaith y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol yn amlinellu'r cysyniadau sy'n sail i'r gwaith o baratoi a chyflwyno datganiadau ariannol ar gyfer defnyddwyr allanol y cyfrifon. Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn parhau i ddilyn Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Fformat y Datganiad o Gyfrifon

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys y canlynol:

- Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad o Gyfrifon
Mae'n nodi cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddogion Cyllid yn ystod y broses o baratoi a chymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

- Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr
Mae hwn yn nodi cost darparu gwasanaethau plismona yn ystod y flwyddyn yn unol â Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol yn hytrach na'r swm a ariannwyd drwy Grantiau'r Llywodraeth a Phraesept y Dreth Gyngor.
- Y Fantolen
Mae'r fantolen yn nodi'r asedau, y rhwymedigaethau a'r cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2022.
- Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu
Mae hwn yn nodi'r incwm a'r gwariant sy'n gysylltiedig â Phensiynau Swyddogion yr Heddlu, megis taliadau pensiwn misol a chyfandaliadau ymddeol.
- Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol
Mae'r rhain yn rhoi gwybodaeth fanylach am eitemau incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau a chronfeydd wrth gefn nad yw'n ymarferol eu dangos yn y prif ddatganiadau cyfrifyddu a nodir uchod.

Egluro'r Prif Ddatganiadau – gan gynnwys trosglwyddo arian o fewn y grŵp

Mae'r adran hon yn egluro'r hyn sy'n ofynnol o ran cyllid o fewn y grŵp rhwng y corfforaethau undyn – y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'n canolbwyntio ar elfennau allweddol y cyfrifon a rhoddir rhagor o wybodaeth yn y Polisiâu Cyfrifyddu.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Caiff incwm a grantiau eu credydu i Gronfa'r Heddlu o dan gyfrifoldeb y Comisiynydd ac fe'u hystyrir wrth drosglwyddo o fewn y grŵp i'r Prif Gwnstabl er mwyn ariannu gwariant.

Yn yr un modd, caiff pob cronfa wrth gefn ddefnyddiadwy ei dal gan y Comisiynydd ar gyfer dyraniadau yn y dyfodol.

Caiff yr holl gronfeydd wrth gefn andefnyddiadwy/diffygion ariannol eu dal gan y Comisiynydd gan nad yw deddfwriaeth na rheoliadau llywodraethol penodol ar gyfer Cyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn gymwys i'r Prif Gwnstabl ar hyn o bryd. (Mae angen eithriadau ar gyfer diffygion pensiwn a dibrisiant asedau cyfalaf ac addasiadau lleihad mewn gwerth, y mae'r olaf yn cael eu hariannu eisoes gan grantiau a threth leol ond, er hynny, mae eu hangen o dan egwyddorion cyfrifyddu priodol fel y'u diffinnir gan y Cod).

Rhoddir cyfrif am wariant ar sail 'cyfarwyddyd a rheolaeth' gan fod y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd yn mynd i gostau h.y.

- Codir gwariant ar gyflogau swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu, ac eithrio'r rhai sy'n aelodau o Dîm Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu, ar y Prif Gwnstabl.
- Yn yr un modd, codir costau pensiwn a buddiannau ymddeol yn y dyfodol ar gyfer swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu ar yr un sail.
- Codir costau nad ydynt yn ymwneud â chyflog, ac eithrio'r rhai sy'n ymwneud â Thîm Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu, ar y Prif Gwnstabl.
- Codir symiau dibrisio asedau ar y Comisiynydd ar sail dybiannol, yn ôl perchenogaeth, ac fe'u hailgodir ar y Prif Gwnstabl ar gyfer yr asedau a ddefnyddiwyd, a ystyrir wrth

drosglwyddo o fewn y grŵp.

Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Nid yw'r datganiad hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Mae'r (gwarged)/diffyg ar ddarparu gwasanaethau a gwariant cynhwysfawr arall yn glir i Ddim drwy drosglwyddiad o fewn y grŵp i Gyfrif Cronfa Heddlu'r Comisiynydd. (Nid oes unrhyw falansau ar Addasiadau i Gronfeydd Wrth Gefn nac Addasiadau Cyfrifyddu).

Llif Arian Parod

Nid yw'r datganiad hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Delir cyfrifon banc gan y Comisiynydd ac fe'u gweithredir ar sail Grŵp.

Y Fantolen

Nid oes gan y Prif Gwnstabl unrhyw gronfeydd wrth gefn nac asedau hirdymor y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Cyfrifoldeb y Comisiynydd yw'r rhain. Mae asedau net yn glir i ddim drwy ddyledwr o fewn y grŵp ar gyfer cyfalaf gweithio i fodloni credydwy'r byrdymor, rhestrau eiddo a Rhwymedigaethau Pensiwn hirdymor.

Dadansoddiad o Wariant a Chyllid

Ni chaiff Dadansoddiad o Wariant a Chyllid ar wahân ei gyflwyno ar gyfer y Prif Gwnstabl gan y byddai'n rhoi darlun anghyflawn o'r datgeliadau gofynnol. Cyflwynir Dadansoddiad o Wariant a Chyllid y Grŵp o fewn adran Datganiadau Ariannol adroddiad Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu De Cymru ac mae'n dangos y dadansoddiad llawn fel y bo'n ofynnol.

Perfformiad Ariannol y Prif Gwnstabl

Mae'r tabl isod yn nodi'r ffynonellau cyllid refeniw ar gyfer 2021-22 o gymharu â'r flwyddyn ariannol flaenorol:-

	2021-22	2021-22	2020-21	2020-21
	%	£M	%	£M
Gofyniad Cyllidebol				
Incwm o'r Dreth Gyngor	44%	(144.3)	45%	(135.9)
Incwm o Ardrethi Annomestig (Llywodraeth Cymru)	7%	(23.3)	7%	(21.9)
Grant Cynnal Refeniw (Llywodraeth Cymru)	16%	(52.7)	17%	(53.9)
Grant yr Heddlu (y Swyddfa Gartref)	33%	(107.6)	31%	(96.9)
Cyfanswm Cyllid	100%	(327.9)	100%	(308.6)

Roedd y sefyllfa alldro derfynol ar gyfer y flwyddyn, ar ôl caniatáu ar gyfer trosglwyddiadau a gynlluniwyd i'r/o'r Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd, yn danwariant bach o £0.3m a drosglwyddwyd i Gronfa'r Heddlu. Mae'r sefyllfa alldro hon yn gyson ag amcan y Strategaethau Ariannol Tymor Canolig, sef sicrhau bod cywirdeb y gyllideb o gymharu â'r gwariant gwirioneddol yn fwy na 99.5%:-

Maes Cyllidebol	Cyllideb Flynyddol £M	Gwariant Blwyddyn Lawn £M	Cario Ymlaen/Trosgl wyddo i Gronfeydd Wrth Gefn a Darpariaethau £M	Tan (Gor) Wariant £M
Cyflogau a Phensiynau Swyddogion yr Heddlu	164.0	160.4	0.0	3.6
Cyflogau Staff yr Heddlu	66.3	64.0	0.0	2.3
Cyllidebau Datganoledig	10.5	11.3	0.1	(0.9)
Cyllidebau'r Heddlu / Cyllidebau wrth gefn	24.3	23.7	0.0	0.6
Cyllidebau wedi'u Canoli	13.8	14.1	0.0	(0.3)
Cyllidebau a Ariennir yn Allanol	13.6	11.6	0.2	1.8
Cyllidebau Cydweithredol	21.7	20.5	1.1	0.1
Cyllidebau Canolog	7.2	8.7	5.6	(7.1)
Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu	6.5	6.0	0.3	0.2
CYFANSWM	327.9	320.3	7.3	0.3

Gellir priodoli'r rhan fwyaf o'r gyllideb gros i Wasanaethau Plismona o dan gyfarwyddyd a rheolaeth y Prif Gwnstabl ac mae'n cyfateb i gyllideb y Grŵp llai cost gweinyddu Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu. Dylid nodi na ellir priodoli unrhyw gyllidebau incwm i'r Prif Gwnstabl gan fod yr holl incwm yn cael ei gofnodi yn Natganiad o Gyfrifon Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a Datganiad o Gyfrifon Grŵp Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu.

Cronfa'r Heddlu

Mae balans Cronfa'r Heddlu islaw'r lefel darged, sef 3% o Wariant Refeniw Gros ac, ar hyn o bryd, mae'n cyfateb i £10.3m yn erbyn targed o £12.3m. Cedwir £37.6m mewn cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi at ddibenion refeniw a chyfalaf penodol. Ceir rhagor o fanylion am y rhain yn Natganiad o Gyfrifon y Grŵp.

Rhaglen Recriwtio Swyddogion yr Heddlu

Blwyddyn ariannol 2021-22 oedd ail flwyddyn Rhaglen Recriwtio Swyddogion yr Heddlu a'r targed oedd recriwtio 133 o Swyddogion ychwanegol i'r Heddlu yn ogystal â'r 136 o Swyddogion o flwyddyn gyntaf y rhaglen. Erbyn diwedd 2022-23, dylai cyfanswm o 450 o Swyddogion yr Heddlu fod wedi'u recriwtio drwy'r rhaglen. Darparwyd cyllid ar gyfer y rhaglen gyfatebol i Staff yr Heddlu hefyd er mwyn recriwtio oddeutu 150 o unigolion. Fodd bynnag, mae'n bwysig nodi bod y dyraniadau o'r rhaglen recriwtio yn dal i fod yn is na'r lefelau staffio cyn y cyfnod o gynni cyllidol.

Darparodd y Swyddfa Gartref £9.4m o gyllid ychwanegol ar gyfer ail flwyddyn Rhaglen Recriwtio Swyddogion yr Heddlu. Ni chafwyd cyllid ychwanegol i ymdopi â phwysau chwyddiannol ar gyllidebau craidd, megis cynnydd mewn cyflogau a phrisiau a strwythurau cymorth sefydliadol i gynnal y Rhaglen Recriwtio mewn perthynas â thechnoleg, trafndiaeth, lifrai, eiddo, hyfforddiant a recriwtio. Bu'n rhaid cynyddu praesept yr heddlu i fynd i'r afael â'r sefyllfa ariannol hon er mwyn mantoli'r gyllideb ar gyfer y flwyddyn.

Pandemig y Coronafeirws

Yn ystod 2021-22, mae hwb dosbarthu cenedlaethol yr heddlu wedi darparu Cyfarpar Diogelu Personol (PPE) am ddim i bob Heddlu, gan gynnwys Heddlu De Cymru, y rhoddwyd cyfrif amdano yn unol â chanllawiau a ddarparwyd gan CIPFA. Parhaodd y pandemig i gael effaith

ar yr Heddlu drwy gydol 2021-22 a chofnodwyd £0.7m yn erbyn Ymgyrch Protect (Ymateb yr Heddlu i Covid). Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae £1.1m yn parhau i fod mewn cronfa wedi'i chlustnodi ar gyfer gwariant sy'n gysylltiedig â COVID-19 yn y dyfodol.

Rhwymedigaeth Pensiynau

Prisiadau Actiwaraidd

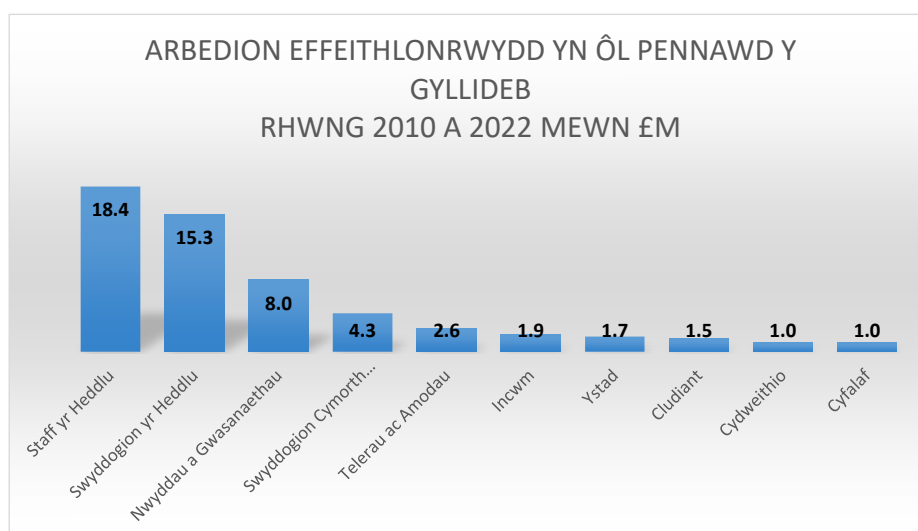
Mae Adran Actiwari'r Llywodraeth yn cyfrifo rhwymedigaeth bosibl cynlluniau'r Heddlu yn seiliedig ar adolygiad Actiwaraidd, drwy ddefnyddio data ar Bensiynau a'r Gyflogres. Cynyddodd yr amcangyfrif hwn o'r rhwymedigaeth dros y flwyddyn o £3.747bn i £3.795bn ar 31 Mawrth 2022, sef cynnydd o 1.3%. Roedd hyn i'w briodoli'n bennaf i newidiadau mewn tybiaethau actiwaraidd. Cynllun nas ariennir a gefnogir gan y Llywodraeth yw Cynllun Pensiwn Swyddogion yr Heddlu.

Yn achos Staff yr Heddlu, mae Heddlu De Cymru yn gorff a dderbyniwyd i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Lleihaodd asesiad yr Actiwari o gyfran Heddlu De Cymru o'r diffyg amcangyfrifedig yn y cynllun hwn dros y flwyddyn o £221.49m i £166.47m ar 31 Mawrth 2022, sef lleihad o 24.8%, yn bennaf o ganlyniad i newidiadau yn y tybiaethau actiwaraidd.

Nid yw'r colledion na'r enillion net heb eu gwireddu ar gyfer y flwyddyn ar y ddau gynllun yn cael unrhyw effaith uniongyrchol ar gost gwasanaethau yn y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr, a chydnabyddir y rhwymedigaeth dybiannol yn y fantolen yn unig.

Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd

O ganlyniad i'r ffaith nad yw cyllid grant canolog gan y Swyddfa Gartref yn codi gyfuwch â chostau cynyddol a gofynion newidiol, bu'n rhaid rhoi mesurau ariannol llym ar waith i fynd i'r afael â'r diffygion yn y gyllideb a datblygwyd Cynllun Gwerth am Arian cynhwysfawr sydd wedi sicrhau £56m o arbedion rhyddhau arian parod hyd yma yn y meysydd canlynol.

Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig ddiweddaraf hyd at 2026 yn seiliedig ar adolygiad o wariant tair blynedd y Llywodraeth yn rhagweld y bydd bwlich cyllidebol ychwanegol o £10m

dros y pedair blynedd nesaf y mae £4.6m o arbedion wedi'u targedu yn ei erbyn ystod blwyddyn ariannol 2022-23.

Perfformiad Anariannol

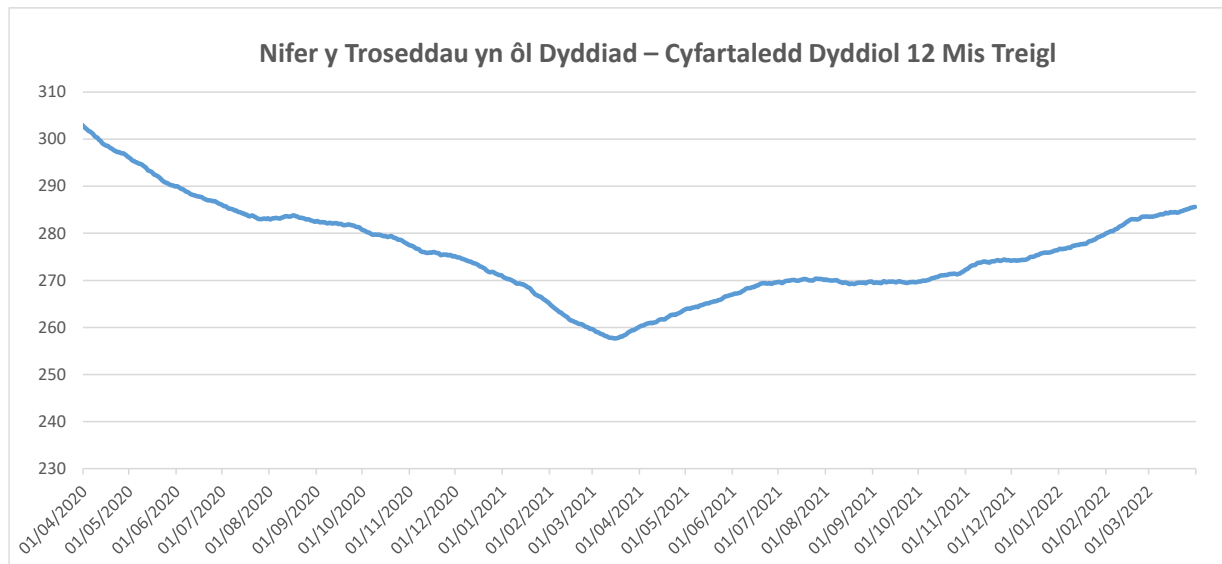
Mae pandemig COVID-19 wedi cael effaith sylweddol ar yr economi genedlaethol, iechyd, bywoliaeth unigolion a busnesau yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat. Fodd bynnag, am ei fod wedi bod yn ddigon craff i fuddsoddi mewn technoleg a threfniadau gweithio ystwyth, llwyddodd Heddlu De Cymru i ymateb yn gyflym i reolau ynglŷn â chadw pellter cymdeithasol a diogelwch y cyhoedd a pharhau i ddarparu gwasanaeth plismona effeithiol.

Cafodd pandemig COVID-19 effaith ar y gweithlu hefyd a barhaodd i ddarparu gwasanaeth brys 24/7 effeithiol er gwaethaf absenoldebau o ganlyniad i'r haint am fod mesurau da i ynysu'r haint wedi cael eu rhoi ar waith. Er enghraifft, er mwyn sicrhau bod canolfannau cyswllt â'r cyhoedd yn gallu parhau i ddarparu gwasanaethau 999 ac 101 hanfodol, rhannwyd y gwasanaeth rhwng lleoliadau gwahanol a chynhaliwyd swigod amddiffynnol er mwyn ynysu unrhyw achosion yn gyflym.

O ystyried y potensial ar gyfer tarfu ar y gwasanaeth felly, dangosodd Heddlu De Cymru wytnwch a threfniadau gweithredol effeithiol parhaus drwy gydol y pandemig. Dylid ystyried y wybodaeth am berfformiad isod yn y cyd-destun hwn.

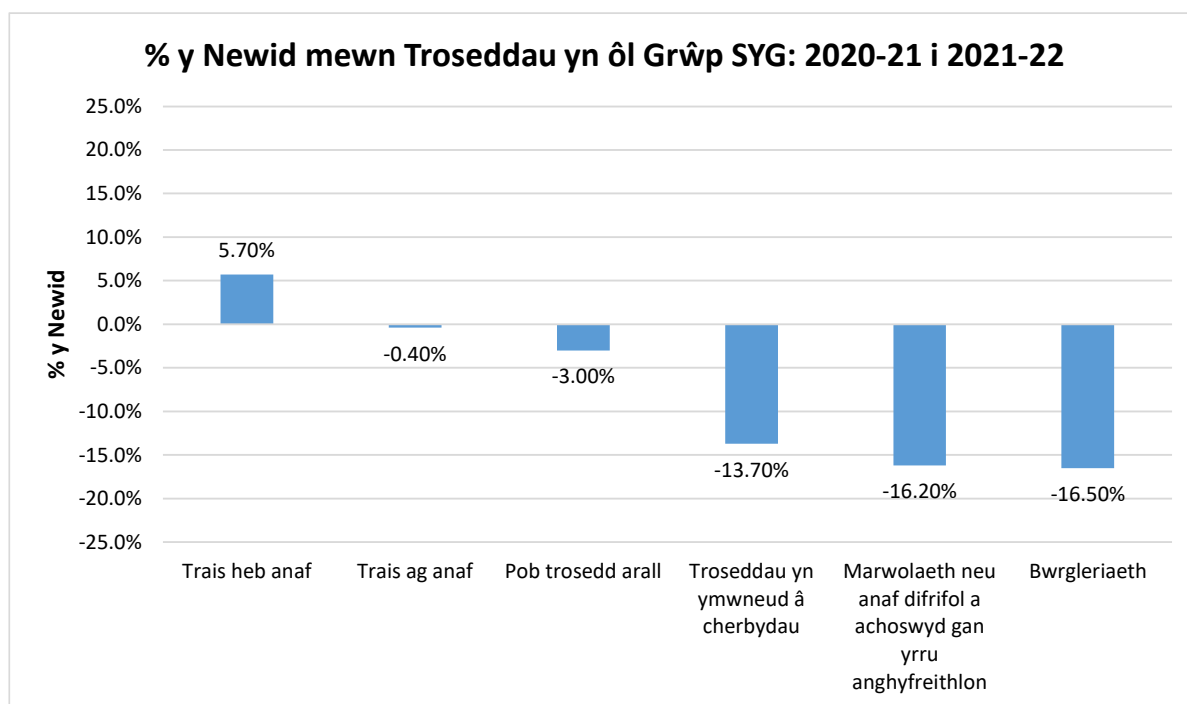
Troseddau a Gofnodwyd

O ystyried y cyfyngiadau cenedlaethol ar symudiadau'r cyhoedd a rheolau ar ynysu, roedd blwyddyn ariannol 2020/21 yn anarferol gan fod lefelau troseddu wedi lleihau o un mis i'r llall. Fodd bynnag, wrth i'r cyfyngiadau gael eu llacio, mae'r graff isod yn dangos bod y lefelau troseddu wedi dechrau cynyddu o un mis i'r llall, er nad oedd hynny i'r lefelau a welwyd cyn Covid eto.

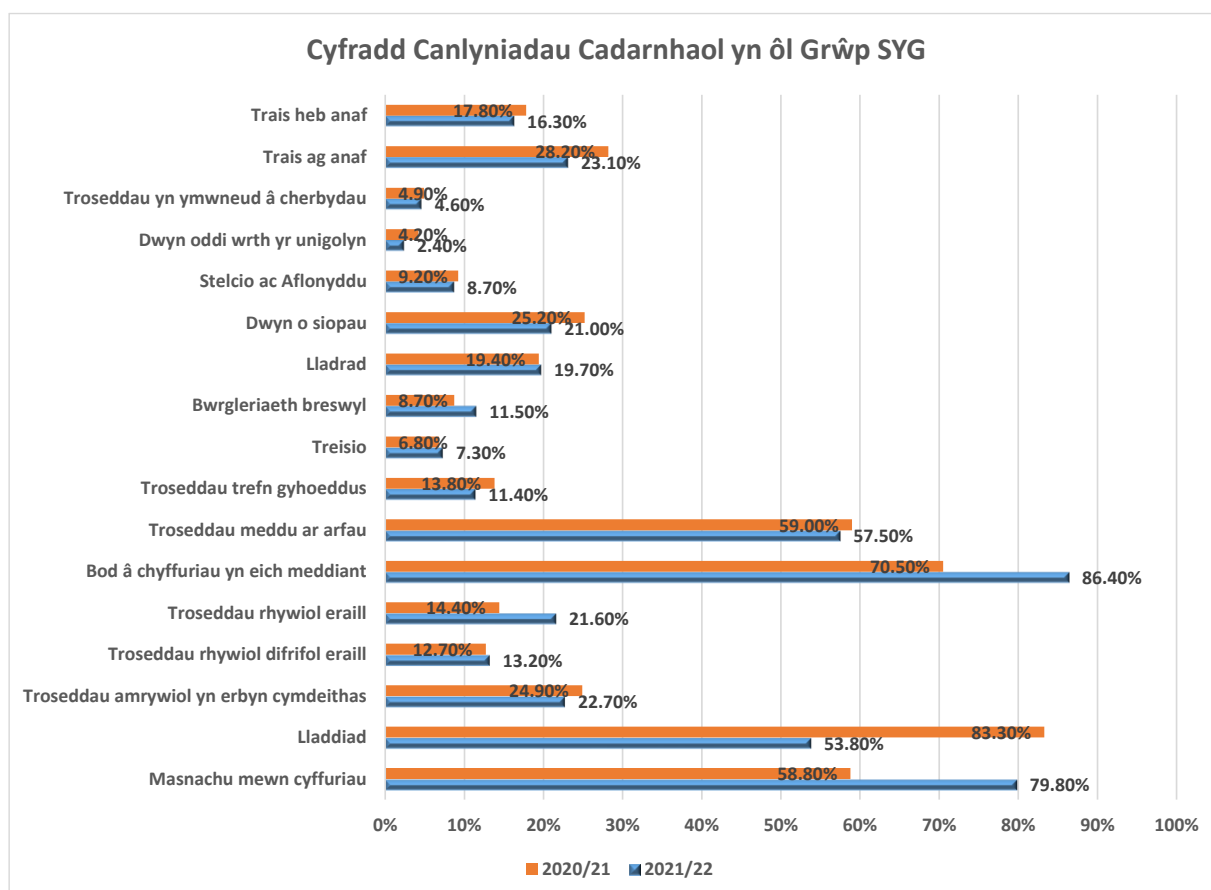
Troseddau a Gofnodwyd – Newid % o Flwyddyn i Flwyddyn

Yn gyffredinol, roedd lefelau troseddu yn is na'r rhai a welwyd yn ystod 2020/21 o hyd, yn bennaf ym meysydd troseddau meddiangar. Dangosir y newid mewn lefelau troseddu yn y prif gategoriâu isod:

Y Gyfradd Canlyniadau Cadarnhaol yn ôl Grŵp Trosedd a Grŵp y Swyddfa Ystadegau Gwladol

Mae'r siart isod yn dangos perfformiad cymharol ar gyfraddau canlyniadau cadarnhaol rhwng 2020-21 a 2021-22 gan ddefnyddio grwpiau trosedd y Swyddfa Ystadegau Gwladol ac mae'n braf gweld y gwelliant sylweddol o ran mynd i'r afael â gweithgarwch meddu ar gyffuriau a'u masnachu ar draws ardal yr heddlu. O ran canlyniadau lladdiadau, mae'r ymchwiliadau a'r erlyniadau hyn yn tueddu i fod yn gymhleth a byddant yn rychwantu blynyddoedd ariannol yn aml.

Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif

Atebwyd 71.5% o alwadau 999 o fewn 10 eiliad, sy'n is na'r targed cenedlaethol. Yn gyffredinol, atebwyd 97.3% o alwadau 999 ac atebwyd 78.9% o alwadau nad oeddent yn rhai brys.

Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Hawliau Dynol

Mae Heddlu De Cymru wedi bod yn gweithio i wella hyder dioddefwyr troseddau casineb i roi gwybod am achosion, a chofnodwyd cynnydd o 26% yn nifer y troseddau casineb yn 2021-22 gyda 2,671 o droseddau casineb, o gymharu â 2,119 yn 2020-21.

Ansawdd y Gwasanaeth

Yn ystod 2021-22, cofnodwyd 93.3% o'r troseddau y rhoddwyd gwybod i Heddlu De Cymru amdanynt o fewn 24 awr. Cofnododd Heddlu De Cymru gyfradd canlyniadau cadarnhaol o 15.9% ar gyfer troseddu'n gyffredinol yn 2021-22, o gymharu â 22.4% yn 2020-21. Cofnododd Heddlu De Cymru leihad o 8% yn nifer y bwrgleriaethau yn 2021-22 gyda 4,318 o droseddau, o gymharu â 4,690 yn 2020-21.

Rhaglen Effeithiolrwydd, Effeithlonrwydd a Chyfreithlondeb yr Heddlu (Peel)

Cynhaliodd Arolygiaeth Cwnstabiliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMICFRS) ei Hasesiad PEEL (effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a chyfreithlondeb yr heddlu) yn 2021-22 a rhagwelir y bydd yr asesiad hwn o'r ffordd y mae Heddlu De Cymru yn cadw pobl yn ddiogel ac yn lleihau troseddau yn cael ei gyhoeddi yn yr haf.

Datblygiadau yn y Dyfodol

Setliad Ariannol ar gyfer 2022-23 a Thu Hwnt

Cyhoeddodd y Llywodraeth ei Hadolygiad Cynhwysfawr tair blynedd o Wariant ym mis Hydref 2021, gan gwmpasu'r cyfnod o 2022-23 i 2024-25. Mae gwaith i greu proses newydd yn lle Fformiwla Gyllido'r Heddlu sydd wedi mynd o arfer wedi ailddechrau o'r diwedd ar ôl rhoi'r gorau i'r adolygiad blaenorol. Mae'r Llywodraeth yn derbyn bod y fformiwla yn hen ac yn aneglur, ac mae Llywodraethau olynol wedi cydnabod hyn ers dros ddegawd. Nid yw Heddlu De Cymru wedi derbyn oddeutu £111 miliwn mewn cyllid grant ers 2010-11 oherwydd yr anghysondebau cyllido sy'n deillio o'r fformiwla. Mae Adolygiadau Cynhwysfawr o Wariant blaenorol wedi ei gwneud yn ofynnol i wneud arbedion ariannol sylweddol a thorri cyllidebau ac ers i'r cyfnod o gyny cyllidol ddechrau yn 2010-11, mae Heddlu De Cymru wedi gorfod gwneud gwerth £56m o arbedion cyfunol er mwyn cynhyrchu cyllidebau wedi'u mantoli ym mhob blwyddyn dros ddegawd.

Nid yw Setliad Cenedlaethol yr Heddlu ar gyfer 2022-23 – ar ôl caniatáu ar gyfer chwyddiant, mewn cyflogau a heb fod mewn cyflogau, yn ogystal â chynnydd mewn pensiynau – yn darparu unrhyw adnoddau ychwanegol ar gyfer twf, ac mae'n gadael 'bwllch' gwerth £11.7m yng nghyllid Heddlu De Cymru. Er mwyn mantoli'r gyllideb ar gyfer y flwyddyn, bu'n rhaid ymdrin yn llawn â'r bwllch hwn drwy gyfuniad o gynyddu praesept yr heddlu 5% ar eiddo Band D a gwneud gwerth £4.6m o doriadau cyllidebol pellach.

Yn ogystal, bydd y setliadau dros dro a gyhoeddwyd ar gyfer 2023-24 a 2024-25 yn arwain at ragor o setliadau arian parod gwastad, sy'n golygu y bydd angen gwneud toriadau cyllidebol mwy sylweddol yn ystod y blyneddoddedd hyn. Roedd adolygiad o wariant tair blynedd y Llywodraeth cyn yr heriau nas cynlluniwyd mewn perthynas â'r gadwyn gyflenwi a'r Rhyfel yn Wcráin sydd wedi arwain at gynnydd sy'n chwalu chwyddiant ym mhrisiau tanwydd a nwyddau sy'n debygol o gael canlyniadau negyddol pellach i gyllidebau'r llywodraeth a'r heddlu.

Yr Ardoll Brentisiaethau

Mae'r trefniadau ariannu mewn perthynas â'r Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona wedi creu anghydraddoldeb o ran adnoddau rhwng Cymru a Lloegr. Er bod pob heddlu yng Nghymru a Lloegr yn talu ardoll brentisiaethau o 0.5% ar ben costau'r gyflogres, ni all heddluoedd Cymru fanteisio ar y costau dysgu am nad yw'r Prentisiaethau Gradd Cwnstablaid yr Heddlu wedi'u cefnogi gan drefniadau ariannu datganoledig yng Nghymru. Yn ystod 2020/21, cafodd heddluoedd Cymru £1m o gyllid y Swyddfa Gartref i'w rhannu rhwng y pedwar heddlu (yn erbyn cost flynyddol o £6m ar draws plismona yng Nghymru) a pharhaodd hyn i 2021-22. Mae trafodaethau estynedig bellach wedi arwain at rywfaint o gynnydd pellach a'r sefyllfa ddiweddaraf mewn perthynas â 2022-23 yw y bydd y Swyddfa Gartref yn ad-dalu'r ardoll o 0.5% a gyfrannwyd gan heddluoedd Cymru, ond ni chaiff y costau dysgu parhaus eu hariannu'n llawn o hyd.

Materion Ariannol Tymor Hwyt

Mae nifer o faterion cyllido tymor hwyt y bydd angen ymdrin â nhw mewn gofynion cynllunio ariannol. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol, ond nid ydynt yn gyfyngedig iddynt:

- Chwyddiant a'r argyfwng costau byw cenedlaethol a chost ynni yn arbennig
- Newidiadau i Fformiwla Gyllido'r Heddlu
- Goblygiadau hirdymor pandemig COVID-19
- Cyflawni Targedau Sero Net

- Cyflawni seilwaith Technoleg Gynliadwy a Thrafnidiaeth a Chyfathrebu'r Heddlu

Cynllun yr Heddlu a Throseddau Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau a Chynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl Genhadaeth gytûn, sef Cadw De Cymru yn Ddiogel, a Gweledigaeth gytûn, sef bod y gorau am ddeall ac ymateb i anghenion ein cymunedau.

Mae'r Comisiynydd wedi sefydlu proses lywodraethu effeithiol er mwyn sicrhau gwelliannau parhaus i'r gwasanaethau a ddarperir a rheolaeth ariannol gadarn. Caiff y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl eu hasesu'n annibynnol gan Arolygiaeth Cwnstablfaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi ac Archwilydd Cyffredinol Cymru mewn perthynas â'u gallu i sicrhau gwerth am arian. Mae'r ddau gorff wedi rhoi sicrwydd cadarnhaol ynghylch rheolaeth ariannol a gwerth am arian, gan gynnwys y gwelliannau ym maes cyflawni gweithredol.

Cafodd y Comisiynydd ei ailethol am drydydd tymor ym mis Mai 2021, am gyfnod o dair blynedd a diweddarodd Gynllun yr Heddlu a Throseddau yn 2021. Mae Cynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl yn nodi sut y bydd Heddlu De Cymru yn cyflawni'r blaenoriaethau ar gyfer plismona yn ogystal â helpu i gyflawni Cynllun yr Heddlu a Throseddau y Comisiynydd.

Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn gyson â Chenhadaeth a Gweledigaeth Heddlu De Cymru ac yn sicrhau bod adnoddau ar gyfer y blaenoriaethau allweddol yng Nghynllun yr Heddlu a Gostwng Troseddau'r Comisiynydd a Chynllun Cyflawni Gweithredol y Prif Gwnstabl. Yn benodol, mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn ceisio gwneud y canlynol:

- Cynnal momentwm cydweithredol er mwyn sicrhau arbedion eraill i Heddlu De Cymru a'i bartneriaid;
- Sicrhau seilwaith cynaliadwy, yn enwedig ystadau a chludiant, a llwyfan technoleg i wella cynhyrchiant yn yr hirdymor. Bydd strategaethau manwl, gan gynnwys Cynlluniau Rheoli Asedau, yn sicrhau y caiff adnoddau eu darparu a'u defnyddio'n effeithiol;
- Sicrhau (o leiaf) bod digon o gyllid buddsoddi i ddarparu sylfaen eiddo diogel sy'n bodloni gofynion lechyd a Diogelwch a gofynion deddfwriaethol eraill i gynnal effeithiolrwydd gweithredol;
- Cynnal pŵer prynu cyllidebau sylfaenol, yn enwedig ar gostau sefydlog neu gostau na ellir eu hosgoi (e.e. goramser, lwfansau, cyfleustodau, trwyddedau, contractau) er mwyn sicrhau bod cynlluniau ariannol yn realistig ac yn gyflawnadwy;
- Bwriedir i'r gyllideb flynyddol sicrhau bod cywirdeb yr alldro gwirioneddol yn fwy na 99.5%;
- Sicrhau bod lefelau benthyca yn parhau i fod yn fforddiadwy ac yn gynaliadwy dros dymor y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.

Mae'r Gyllideb Flynyddol yn darparu'r adnoddau sydd eu hangen ym mlwyddyn ariannol 2022-23 i gyflawni'r blaenoriaethau a nodir yng Nghynllun yr Heddlu a Gostwng Troseddau, gan gynnwys:

- Gweithio gyda phartneriaid i leihau troseddau, anhrefn ac ymddygiad gwrthgymdeithasol, gan ymdopi ag amrywiaeth eang o ofynion sy'n mynd y tu hwnt i'r hyn a ystyrir yn "blismona" fel arfer ar yr un pryd;
- Cynnal y lefel bresennol o blismona yn y gymdogaeth ac ymgysylltu â chymunedau De Cymru; □
- Diogelu pobl sy'n agored i niwed a lleihau'r tebygolrwydd y bydd unigolion yn troseddau eto mewn perthynas â throseddau megis troseddau casineb, trais yn erbyn menywod a

- merched, camfanteisio'n rhywiol ar blant, cam-drin domestig a throseddau ar-lein;
- Gweithio gyda phartneriaid i wella'r System Cyfiawnder Troseddol leol, yn enwedig o ran rheoli troseddwyd a lleihau nifer yr achosion o aildroseddu ymhlith pobl ifanc (dan 18 oed) a'r rhai yn y grŵp 18-25 oed;
 - Cyfrannu at y Gofyniad Plismona Strategol a diogelu'r cyhoedd yn Ne Cymru, gan ymateb yn realistig i'r bygythiadau a nodwyd gan droseddau cyfundrefnol a therfysgaeth a phlismona nifer cynyddol o ddigwyddiadau;
 - Ateb yr her sy'n gysylltiedig â safonau newydd ar gyfer hyfforddiant swyddogion yr heddlu, a gynigiwyd gan y Coleg Plismona, gan geisio datblygu ein staff ar bob lefel i ymateb i'r heriau a wynebir a recriwtio pobl fel bod y gweithlu cyfan yn adlewyrchu'r cymunedau rydym yn eu plismona;
 - Plismona Prifddinas Cymru.

Mae'n amlwg y bydd yn rhaid i Heddlu De Cymru, er mwyn aros o fewn y cyfyngiadau cyllido a osodwyd, ymdopi â gostyngiadau parhaus mewn cyllid mewn termau real gan y Llywodraeth drwy gydol y cyfnod cynllunio tymor canolig. Mae hyn yn golygu blaenoriaethu ymdrechion i sicrhau diwylliant o welliant parhaus gydag arweinyddiaeth sy'n sicrhau'r bobl gywir, y sgiliau cywir a'r adnoddau cywir, yn y lle cywir ac ar yr adeg gywir.

Mae Heddlu De Cymru wedi llunio Strategaeth Cynhyrchiant ac Arloesedd a Bwrdd llywodraethu er mwyn cyflawni'r toriadau cyllidebol a'r arbedion a ragwelir.

UMAR HUSSAIN

Prif Swyddog Cyllid

Dyddiedig:

ADRODDIAD ARCHWILYDD ANNIBYNNOL ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU I BRIF GWNSTABL DE CYMRU

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Prif Gwnstabl De Cymru;
- Cronfa Bensiwn Heddlu De Cymru

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Prif Gwnstabl De Cymru yn cynnwys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu arwyddocaol.

Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu De Cymru yn cynnwys Cyfrif y Gronfa, y Datganiad Asedau Net a nodiadau cysylltiedig.

Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Prif Gwnstabl De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru ar 31 Mawrth 2022 a'u hincwm a'u gwariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn yr adran o'm hadroddiad sy'n ymdrin â chyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol. Rwyf yn annibynnol ar Brif Gwnstabl De Cymru yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i wneud, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol o ran digwyddiadau nac amodau, a all, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Prif Gwnstabl De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru i barhau i fabwysiadu sail

gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o 12 mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth yn yr adroddiad blynyddol heblaw am y datganiadau ariannol a'm hadroddiad fel archwilydd arnynt. Y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn benodol yn ddiweddarach yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar y wybodaeth arall.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad neu a ymddengys fel arall ei bod wedi'i cham-ddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn dod yn ymwybodol o unrhyw anghysonderau neu gamddatganiadau perthnasol amlwg, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os dof i'r casgliad, ar sail fy ngwaith, fod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, rhaid i mi nodi hynny.

Nid oes gennyf ddim i'w nodi yn hyn o beth.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22;
- Mae'r wybodaeth a roddir yn Natganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau De Cymru a Phrif Gwnstabl De Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd wedi'i baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion yr adroddaf arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth o Brif Gwnstabl De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd.

Nid oes gennyf ddim i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol neu ni chafwyd ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad ymwelodd fy nhîm â nhw;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cyd-fynd â'r cofnodion na'r ffurflenni cyfrifyddu; neu

- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol o ran y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon, a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru, sy'n rhoi darlun gwir a theg, ac am y cyfryw reolaeth fewnol ag sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog ariannol cyfrifol i allu paratoi datganiadau o gyfrifon nad oes camddatganiad perthnasol ynddynt, boed hynny drwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiad o gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu Prif Gwnstabl De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni thybir bod hynny'n amhriodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed drwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (Y DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac ystyrir eu bod yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gallai fod yn rhesymol disgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd a wneir gan ddefnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yw achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr, Prif Gwnstabl De Cymru a'i bennaeth archwilio mewnol a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Prif Gwnstabl De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru ynghylch y canlynol:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw achosion gwirioneddol, tybiedig neu honedig o dwyll;
 - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- Ystyried, gan weithredu fel tîm archwilio, sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais y potensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw, cofnodi dyddlyfrau anarferol a thuedd wrth gyfrifo amcangyfrifon cyfrifyddu.
- Cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Prif Gwnstabl De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Prif Gwnstabl De Cymru yn gweithredu yn unol â nhw, gan ganolbwyntio ar y chyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd

effaith sylfaenol ar weithrediadau Prif Gwnstabl De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau ar gyfer ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau'r datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol er mwyn asesu cydymffurfedd â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr, y Cydbwyllgor Archwilio a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll o ganlyniad i'r rheolwyr yn diystyru rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion mewn dyddlyfrau ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol.

Rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau o dwyll posibl i holl aelodau'r tîm archwilio, gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid sydd ynghlwm wrth ganfod achosion o afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Prif Gwnstabl De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru, a natur, amseriad a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir, yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod achosion o afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol ar gael ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad archwilydd.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Prif Gwnstabl De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
[Dyddiad]

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O GYFRIFON 2021-22

Cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl

Mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl wneud y canlynol:

- gwneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod un swyddog yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Prif Swyddog Cyllid y Prif Gwnstabl yw'r swyddog hwnnw;
- rheoli ei faterion er mwyn sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o'i adnoddau a diogelu ei asedau;
- cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

Ardystiaf fod y Datganiad o Gyfrifon hwn wedi'i gymeradwyo.

Llofnodwyd:

Dyddiad:

JEREMY VAUGHAN
Prif Gwnstabl De Cymru

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Prif Swyddog Ariannol yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad o Gyfrifon yn unol ag arferion priodol fel y'u nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad o Gyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:

- dewis polisïau cyfrifyddu addas a'u cymhwyso'n gyson;
- llunio barn a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol ac yn synhwyrol;
- cydymffurfio â'r Cod.

Mae'r Prif Swyddog Ariannol hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol cyfredol;
- cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac achosion eraill o afreoleidd-dra.

Ardystiaf fod y Datganiad o Gyfrifon yn cyflwyno darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau De Cymru ar y dyddiad cyfrifyddu ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022.

Llofnodwyd:

Dyddiad:

UMAR HUSSAIN FCCA
Prif Swyddog Cyllid

DATGANIADAU ARIANNOL 2021-22

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Prif Gwnstabl

Mae'r datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr yn dangos cost gyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag egwyddorion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm sydd i'w ariannu drwy drethiant.

		Y Prif Gwnstabl 2021-22			Y Prif Gwnstabl 2020-21		
		Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000	Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000
Cyflogau a Phensiynau Swyddogion yr Heddlu		208,825	0	208,825	189,704	0	189,704
Cyflogau Staff yr Heddlu		80,602	0	80,602	69,523	0	69,523
Cyllidebau Datganoledig		13,000	0	13,000	9,788	0	9,788
Cyllidebau'r Heddlu / Cyllidebau wrth gefn		38,100	0	38,100	33,651	0	33,651
Cyllidebau wedi'u Canoli		10,011	0	10,011	9,614	0	9,614
Cyllidebau a Ariennir yn Allanol		28,048	0	28,048	23,874	0	23,874
Cyllidebau Cydweithredol		40,987	0	40,987	35,694	0	35,694
Cyllidebau Canolog		12,976	0	12,976	11,444	0	11,444
Gwasanaethau'r Heddlu		432,549	0	432,549	383,292	0	383,292
Costau Heb eu Dosbarthu: - Buddiannau Ymddeol Cost Gwasanaeth Blaenorol		80	0	80	0	0	0
Cost Gwasanaethau	7	432,629	0	432,629	383,292	0	383,292
Gwariant gweithredu arall							
Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi	6	79,417		79,417	78,899	0	78,899
Trethiant ac incwm grant amhenodol				0	0	0	0
Costau Comisiynu (trosglwyddiad o fewn y grŵp)		(512,046)	0	(512,046)	(462,191)	0	(462,191)
(Gwarged)/diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau		0	0	0	0	0	0
(Enillion)/colledion actiwaraidd ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn				(115,044)			367,414
Costau Comisiynu (trosglwyddiad o fewn y grŵp)				115,044			(367,414)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				0			0
Cyfanswm (Incwm) a Gwariant Cynhwysfawr				0			0

Mantolen y Prif Gwnstabl

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau cydnabyddedig ar ddyddiad y fantolen. Mae'r asedau net (asedau llai rhwymedigaethau) yn cyfateb i'r cronfeydd wrth gefn a ddelir gan y Grŵp.

Mae Asedau net y Prif Gwnstabl yn glir i Ddim, gan nad oes unrhyw gyfrifon wrth gefn y mae angen rhoi cyfrif amdanynt, a'r Comisiynydd sy'n gyfrifol am yr holl asedau a rhwymedigaethau. Mae'r Asedau net yn glir i ddim drwy ddyledwr o fewn y grŵp ar gyfer cyfalaf gweithio i fodloni credydwr byrdymor a Rhwymedigaethau Pensiwn hirdymor.

		31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000
	Nodyn		
Dyledwyr Hirdymor – trosglwyddiad o fewn y grŵp		3,958,395	3,964,891
Asedau Hirdymor		3,958,395	3,964,891
Stocrestrau		1,894	1,431
Dyledwyr – cyfalaf gweithio o fewn y grŵp		34,492	27,141
Asedau Cyfredol		36,386	28,572
Credydwyr byrdymor	13	(36,386)	(28,572)
Rhwymedigaethau Cyfredol		(36,386)	(28,572)
Cynlluniau Pensiwn Llywodraeth Leol	14	(163,425)	(217,771)
Cynlluniau Pensiwn yr Heddlu	14	(3,794,970)	(3,747,120)
Rhwymedigaethau Hirdymor		(3,958,395)	(3,964,891)
Asedau Net		0	0

Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Nid yw'r cyfrif hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Mae'r (gwarged)/diffyg ar ddarparu gwasanaethau a gwariant cynhwysfawr arall yn glir i Ddim drwy drosglwyddiad o fewn y grŵp i Gyfrif Cronfa Heddlu'r Comisiynydd. (Nid oes unrhyw falansau ar Addasiadau i Gronfeydd Wrth Gefn nac Addasiadau Cyfrifyddu).

Llif Arian Parod

Nid yw'r cyfrif hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Delir cyfrifon banc gan y Comisiynydd ac fe'u gweithredir ar sail Grŵp.

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu

	2021-22	2020-21
	£000	£000
Cynllun yr Heddlu		
Cyfraniadau derbyniadwy		
Gan y cyflogwr:		
- Arferol	(36,920)	(35,501)
- Ymddeoliadau cynnar (gan gynnwys tâl cyfalaf cyfatebol ar gyfer ymddeoliadau oherwydd salwch)	(586)	(434)
Gan aelodau	(15,943)	(15,352)
	(53,449)	(51,287)
Trosglwyddiadau i mewn		
Trosglwyddiadau unigol i mewn o gynlluniau eraill	(378)	(101)
Buddiannau sy'n daladwy		
Pensiynau	82,763	80,846
Cyfnewidiadau a buddiannau ymddeol mewn cyfandaliad	18,552	14,580
Buddiannau marwolaeth mewn cyfandaliad	203	451
	101,518	95,877
Taliadau i'r sawl sy'n ymadael ac mewn perthynas â nhw		
Trosglwyddiadau i gynlluniau eraill	124	0
Cyfraniadau a ad-dalwyd	88	11
	212	11
Is-gyfanswm cyn trosglwyddo o Gronfa'r Heddlu	47,903	44,500
Arian ychwanegol sy'n daladwy o Gronfa'r Heddlu (ar ffurf grantiau ychwanegol)	(47,903)	(44,500)
Diffyg i'w dalu o Gronfa'r Heddlu	0	0

Nodiadau i Gyfrifon Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Sefydlwyd y gofyniad i sefydlu Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu ar wahân o dan Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007 (OS 2007/1932). Pennir cyfraniadau Cyflogeion a Chyflogwyr at y gronfa hon gan lywodraeth ganolog.

Ers 2019-20, mae'r Swyddfa Gartref wedi rhoi grant er mwyn cynorthwyo gyda chyfradd uwch cyfraniadau cyflogwyr at gynllun pensiwn yr heddlu. Yn 2021-22, cafodd y Comisiynydd £3.1m (yr un swm ag a gafodd yn 2020/21) i gydnabod y cynnydd hwn o ganlyniad i newidiadau mewn tybiaethau actiwaraid.

Caiff cronfa pensiwn yr heddlu ei gweinyddu a'i rheoli gan drydydd parti: ar gyfer blwyddyn ariannol 2021-22, y trydydd parti hwn oedd Capita Employee Benefits Limited tan 1 Gorffennaf 2021 ac yna XPS Administration am weddill y flwyddyn ariannol.

Mae pensiwn yr Heddlu yn gynllun nas ariennir ac felly nid oes gan y gronfa unrhyw asedau buddsoddi. Caiff y taliadau i mewn i'r Gronfa Bensiwn ac allan ohoni eu mantoli i ddim bob blwyddyn drwy gael cyfraniad ychwanegol o Gronfa'r Heddlu, a gaiff ei ad-dalu, yn ei dro, gan y Swyddfa Gartref.

Nid yw datganiadau ariannol y gronfa yn ystyried rhwymedigaethau yn y dyfodol i dalu pensiynau a buddiannau eraill ar ôl diwedd y flwyddyn. Cyfrifir am y rhain ym mantolen y Grŵp fel buddiannau ymddeol yn y dyfodol.

Heblaw am y nodiadau uchod, mae Cronfa Bensiwn yr Heddlu wedi dilyn y polisiau cyfrifyddu fel y'u nodir yn Nodyn 1 isod a Nodyn 14 isod.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

Nodyn 1 Polisiau Cyfrifyddu

Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi trafodiadau ar gyfer blwyddyn ariannol 2021-22 a'r alldro ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2022 a sefyllfaoedd cymharol mewn perthynas â 2021. Mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl lunio Datganiad o Gyfrifon blynyddol o dan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol o dan Adran 21 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Yr egwyddorion cyffredinol a'r arferion a fabwysiadwyd wrth lunio'r cyfrifon hyn yw'r rhai a argymhellir gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA). Cyfeirir at y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-22 (y Cod) sy'n seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Mae gan Gyrrff Llywodraeth Leol rywfaint o ddisgresiwn wrth benderfynu pa bolisiau y mae angen eu darparu a lefel y manylion i'w datgelu, ond dylid nodi bod y Cod yn datgan y tybir bod defnyddwyr datganiadau ariannol yn meddu ar wybodaeth resymol am gyfrifyddu, a fyddai'n cyfyngu ar y manylion sydd eu hangen yn y crynodeb o'r polisiau cyfrifyddu arwyddocaol.

Croniadau o incwm a gwariant

Cyfrifir am weithgarwch yn y flwyddyn y mae'n digwydd, ac nid pan fydd taliadau arian parod yn cael eu gwneud neu'n dod i law. Yn benodol:

- Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio – os bydd bwch rhwng y dyddiad y ceir cyflenwadau a'r dyddiad y cânt eu defnyddio, cânt eu cario fel stocrestrau ar y Fantolen;
- Cofnodir treuliau mewn perthynas â gwasanaethau a geir (gan gynnwys gwasanaethau a ddarperir gan gyflogeion) fel gwariant pan geir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir taliadau;
- Pan nad oedd symiau gwirioneddol ar gael, mae'n bosibl y bu'n rhaid defnyddio gwerthoedd amcangyfrifedig priodol.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Caiff incwm a grantiau eu credydu i Gronfa'r Heddlu o dan gyfrifoldeb y Comisiynydd ac fe'u hystyrir wrth drosglwyddo o fewn y grŵp i'r Prif Gwnstabl er mwyn ariannu gwariant.

Rhoddir cyfrif am wariant ar sail 'cyfarwyddyd a rheolaeth' am fod y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd yn mynd i gostau h.y.

- codir gwariant ar gyflogau swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu, ac eithrio'r rhai sy'n aelodau o Dîm Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd, ar y Prif Gwnstabl.
- yn yr un modd, codir costau pensiwn a buddiannau ymddeol yn y dyfodol ar gyfer swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu ar yr un sail;
- codir costau nad ydynt yn ymwneud â chyflog, ac eithrio'r rhai sy'n ymwneud â Thîm Comisiynydd yr Heddlu, ar y Prif Gwnstabl;
- codir symiau dibrisio asedau ar y Comisiynydd ar sail dybiannol, yn ôl perchenogaeth, ac fe'u hailgodir ar y Prif Gwnstabl ar gyfer asedau a ddefnyddiwyd, a ystyrir wrth drosglwyddo o fewn y grŵp.

Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Nid yw'r datganiad hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Mae'r (gwarged)/diffyg ar ddarparu gwasanaethau a gwariant cynhwysfawr arall yn glir i Ddim drwy drosglwyddiad o fewn y grŵp i Gyfrif Cronfa Heddlu'r Comisiynydd. (Nid oes unrhyw falansau ar Addasiadau i Gronfeydd Wrth Gefn nac Addasiadau Cyfrifyddu).

Llif Arian Parod

Nid yw'r datganiad hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Delir cyfrifon banc gan y Comisiynydd ac fe'u gweithredir ar sail Grŵp.

Y Fantolen

Mae Asedau net y Prif Gwnstabl yn glir i Ddim, gan nad oes unrhyw gyfrifon wrth gefn y mae angen rhoi cyfrif amdanynt, a'r Comisiynydd sy'n gyfrifol am yr holl Asedau a Rhwymedigaethau. Mae'r Asedau net yn glir i ddim drwy Ddyledwr o fewn y grŵp ar gyfer cyfalaf gweithio i fodloni credydwr byrdymor a Rhwymedigaethau Pensiwn hirdymor.

Buddiannau cyflogeion

Buddiannau sy'n Daladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddiannau cyflogeion byrdymor yw'r rhai sy'n ddyledus o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddiannau megis cyflogau, gwyliau blynyddol â thâl ac absenoldeb oherwydd salwch â thâl, taliadau bonws a buddiannau anariannol (e.e. ceir) i gyflogeion presennol, ac fe'u cydnabyddir fel traul am wasanaeth yn y flwyddyn y mae'r cyflogeion yn rhoi'r gwasanaeth. Gwneir cronriad ar gyfer cost hawliau i wyliau neu unrhyw fath o gyfnod o absenoldeb (e.e. gwyliau blynyddol a chyfnod o absenoldeb hyblyg) y mae cyflogeion yn eu hennill ond nad ydynt yn eu cymryd cyn diwedd y flwyddyn y gall cyflogeion eu cario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y cronriad ar y cyfraddau cyflog sy'n gymwys yn y flwyddyn gyfrifyddu ganlynol, sef y cyfnod pan fydd y cyflogai yn cael y budd. Caiff y cronriad ei godi ar (Gwarged) neu Ddiffyg ar y llinell Darparu Gwasanaethau, ond yna'i wrthdroi drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn er mwyn i fuddiannau gwyliau gael eu codi ar referniw yn y flwyddyn ariannol pan fydd yr absenoldeb oherwydd gwyliau yn digwydd.

Buddiannau Terfynu

Symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad i derfynu cyflogaeth cyflogai cyn y dyddiad ymdeol arferol neu benderfyniad cyflogai i dderbyn cael ei ddiswyddo'n wirfoddol yw buddiannau terfynu, ac fe'u codir ar sail gronol ar y llinell Costau Heb Eu Dosbarthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fydd ymrwymiad y gellir ei ddangos i derfynu cyflogaeth swyddog neu grŵp o swyddogion neu wneud cynnig i annog diswyddo gwirfoddol.

Pan fydd buddiannau terfynu yn cynnwys ychwanegiadau at bensiynau, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i'r swm sy'n daladwy i'r gronfa bensiwn neu'r pensiynwr gael ei godi ar falans Cronfa'r Heddlu, yn hytrach na'r swm a gyfrifwyd yn ôl y safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, mae angen dyraniadau i'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn ac ohoni er mwyn dileu'r dyledion a'r credydau tybiannol ar gyfer buddiannau terfynu sy'n ychwanegu at bensiynau a rhoi dyledion ar gyfer yr arian parod a delir i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw gyfryw symiau sy'n daladwy ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn yn eu lle.

Buddiannau Ôl-gyflogaeth

Nid yw pensiynau Swyddogion yr Heddlu yn cael eu hariannu drwy statud. Fodd bynnag, newidiodd y trefniadau ariannu ar 1 Ebrill 2006 o 'Talu Wrth Ennill' (h.y. yn seiliedig ar daliadau i bensiynwyr presennol), tâl uniongyrchol a godwyd ar y Cyfrif Referniw, i gyfraniad pensiwn blynyddol gan y cyflogwr yn seiliedig ar ganran o'r cyflog, gyda'r balans yn daladwy i

bensiynwyr yn dod o grant a roddwyd gan y Swyddfa Gartref. Mae pob cyflogai arall yn gymwys i ymuno â Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn aelodau gweithredol o Gronfa Bensiwn Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf, gan wneud cyfraniadau priodol fel cyflogwr ar gyfer aelodau eu cynlluniau staff i'r gronfa honno.

Mae'r ddau gynllun yn rhoi buddiannau diffiniedig i aelodau (cyfandaliadau ymddeol a phensiynau), a enillwyd fel cyflogeion.

Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r Datganiad o Gyfrifon. Ni chaiff digwyddiadau ar ôl y dyddiad diweddarach hwn eu hadlewyrchu yn y datganiadau ariannol na'r nodiadau.

Pan fydd digwyddiadau cyn y dyddiad hwn (digwyddiadau addasu) yn rhoi gwybodaeth am amodau a oedd yn bodoli ar ddyddiad y fantolen, caiff y ffigurau yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau eu haddasu ym mhob ffordd berthnasol er mwyn adlewyrchu effaith y wybodaeth hon. Pan fydd digwyddiadau cyn y dyddiad hwn (digwyddiadau nad ydynt yn rhai addasu) yn dangos amodau sy'n codi ar ôl dyddiad y fantolen, ni chaiff y datganiadau ariannol eu haddasu, ond os ydynt yn berthnasol, cânt eu datgelu mewn nodyn.

Eitemau eithriadol ac addasiadau cyfnod blaenorol

Pan fydd eitemau o incwm a gwariant yn berthnasol, datgelir eu natur a'r swm ar wahân, naill ai ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, yn dibynnu ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau o ran deall perfformiad ariannol.

Gall addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisïau cyfrifyddu neu er mwyn cywiro gwall sylweddol. Cyfrifir am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu yn rhagolygol, (h.y. yn y flwyddyn gyfredol a blynyddoedd yn y dyfodol y mae'r newid yn effeithio arnynt ac nad ydynt yn arwain at addasiad cyfnod blaenorol).

Dim ond pan fydd arferion cyfrifyddu priodol yn gofyn amdanynt neu pan fydd y newid yn rhoi gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau ar y sefyllfa ariannol neu'r perfformiad ariannol y caiff newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu eu gwneud.

Pan gaiff newid ei wneud, caiff ei gymhwyso'n ôl-weithredol (oni nodir fel arall) drwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi newydd wedi'i gymhwyso erioed. Caiff gwallau sylweddol a ddarganfyddir yn ffigurau cyfnodau blaenorol eu cywiro'n ôl-weithredol drwy newid balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol.

Stocrestrau a chontractau hirdymor

Caiff stocrestrau (stociau) eu prasio ar werth gwireddadwy cost neu net, pa un bynnag sydd isaf. Cyfrifir am gontractau hirdymor ar sail codi ar y (Gwarged) neu'r Diffyg ar y llinell Darparu Gwasanaethau am werth y gwaith a'r gwasanaethau a geir o dan y contract yn ystod y flwyddyn ariannol.

Cyd-drefniadau – Cyfrif am gyfuno cyd-drefniadau

Pan fydd y Comisiynydd/Heddlu wedi ymrwymo i drefniadau cydweithredol â Chomisiynwyr/Heddluoedd eraill, mae asesiad wedi'i wneud yn erbyn Cyd-drefniadau IFRS 11 er mwyn penderfynu ar y driniaeth gyfrifyddu briodol. Mae IFRS11 yn ei gwneud yn ofynnol i drefniadau o'r fath gael eu dosbarthu'n Gyd-fentrau neu'n Gyd-weithrediadau. Caiff holl drefniadau o'r fath y Comisiynydd/Heddlu eu dosbarthu'n Gyd-weithrediadau lle mae gan y Comisiynydd/Heddlu yr hawl i'w gyfran deg o Asedau a Rhwymedigaethau'r Cydweithrediadau.

Prydlesau

Codir am gostau ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr dros oes y brydles.

Treth ar werth

Dim ond i'r graddau nad yw'n adenilladwy gan Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi y caiff TAW sy'n daladwy ei chynnwys fel traul. Ni chaiff TAW sy'n dderbyniadwy ei chynnwys mewn incwm.

Nodyn 2 Safonau Cyfrifyddu a Gyhoeddwyd, Nas Mabwysiadwyd

O dan y Cod, mae'n ofynnol i'r Grŵp nodi gwybodaeth sy'n amlinellu effaith newid cyfrifyddu sydd ei angen o dan safon gyfrifyddu newydd sydd wedi cael ei chyhoeddi ond nad yw wedi'i mabwysiadu eto gan y cod.

- Diffiniad o Fusnes: Diwygiadau i IFRS 3 Cyfuniadau Busnes
- Diwygio Meincnodau Cyfraddau Llog: Diwygiadau i IFRS 9, IAS 39 ac IFRS 7
- Diwygio Meincnodau Cyfraddau Llog – Cam 2: Diwygiadau i IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ac IFRS 16.

Cyhoeddwyd IFRS 16 (Prydlesau) ond mae'r dyddiad gweithredu wedi'i ohirio tan 2024-25, ond mae'r safon hon wedi'i heithrio rhag cael ei chynnwys yn y gofyniad cyfrifyddu hwn.

Nodyn 3 Dyfarniadau Allweddol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu, bu'n rhaid i Heddlu De Cymru/ y Comisiynydd lunio barn am drafodion cymhleth neu'r rhai sy'n ymwneud ag ansicrwydd ynghylch digwyddiadau yn y dyfodol.

Mae'r dyfarniadau allweddol yn y Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys y canlynol:

- Mae cryn ansicrwydd ynghylch lefelau cyllido yn y dyfodol. Mae'r Comisiynydd wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn yn ddigon i roi arwydd y gallai fod amhariad pellach ar yr asedau o ganlyniad i'r angen i gau cyfleusterau a gostwng lefelau gwasanaethau a ddarperir;
- Mae cronïadau ar gyfer absenoldebau a gronwyd yn seiliedig ar wybodaeth o system rhestru dyletswyddau'r heddlu ar gyfer swyddogion a staff gweithredol sydd ar y rhestr dyletswyddau ac aelodau eraill o staff yr heddlu. Fodd bynnag, mae'r cronïad yn seiliedig ar bwynt cyflog nad yw'n cyfateb, o bosibl, i'r pwynt y mae'r unigolion arno.

Nodyn 4 Tybiaethau a Wnaed ynghylch y Dyfodol a Ffynonellau Mawr Eraill o Ansicrwydd Amcangyfrif

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys ffigurau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar dybiaethau ynghylch y dyfodol, neu sydd fel arall yn ansicr. Llunnir amcangyfrifon drwy ystyried profiad

hanesyddol, tueddiadau presennol a ffeithiau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau â sicrwydd, gallai canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol iawn i'r tybiaethau a'r amcangyfrifon.

- Pensiynau – ceir gwybodaeth gan yr Actiwari ar gyfer Rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn yr Heddlu a Llywodraeth Leol. Mae'r tabl isod yn dangos y dadansoddiad o sensitifrwydd ar y tybiaethau a ddefnyddiwyd

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os bydd y Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahanol i'r Tybiaethau	
Rhwymedigaeth Pensiwn - yr Heddlu (Gwybodaeth gan yr Actiwari)			
Sensitifrwydd y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig i newidiadau yn y tybiaethau actiwaraid arwyddocaol:			
Newid mewn tybiaeth*		Effaith ar y Rhwymedigaeth Buddiannau Diffiniedig	
		%	£ miliwn
Cyfradd ddisgowntio rhwymedigaethau'r cynllun	+0.5% y flwyddyn	-9.5%	-361
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	+0.5% y flwyddyn	1.0%	37
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau / ailbrisiad a ohiriwyd	+0.5% y flwyddyn	8.5%	325
Disgwyliad oes: tybir bod pob aelod a dibynyddion sy'n oedolion flwyddyn yn iau		3.5%	131
* Bydd newidiadau i'r gwrthwyneb o ran y tybiaethau yn arwain at newidiadau cyfatebol a newidiadau i'r gwrthwyneb o ran y DBO. Bydd dyblu'r newidiadau o ran y tybiaethau yn arwain at ddyblu'r newid yn y DBO. Mae'r sensitifrwydd yn dangos y newid yn y dybiaeth ar ei phen ei hun. Yn ymarferol, prin yw'r achosion pan fydd y cyfryw dybiaethau yn newid ar eu pen eu hunain ac o ystyried y rhyngddibyniaethau rhwng y tybiaethau, gall yr effaith wirioneddol fod yn wahanol i gyfuno'r newidiadau uchod yn Hyd cyfartalog y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig wedi'i phwysoli yw tua 21 mlynedd ar gyfer yr holl gynlluniau gyda'i			
Rhwymedigaeth Pensiwn - Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gwybodaeth gan yr Actiwari)			
Mae'r canlyniadau a ddangosir yn yr adroddiad yn sensitif i'r tybiaethau a ddefnyddiwyd. Nodir brasamcan o'r effaith y gallai newid y tybiaethau allweddol ei chael ar werth cyfredol y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig a ariennir ar 31 Mawrth 2022 isod.			
Ym mhob achos, dim ond y dybiaeth a nodir a gaiff ei newid; erys pob tybiaeth arall fel ag y mae. Er enghraifft, rydym wedi tybio na fydd chwyddiant yn newid y ffigur chwyddiant cyflog, dim ond y cynnydd mewn pensiynau. Nid ydym wedi cynnwys sensitifrwydd buddiannau nas ariennir ar sail perthnasedd.			
Newid mewn tybiaeth*		Effaith ar y Rhwymedigaeth Buddiannau Diffiniedig	
		%	£ miliwn
Addasiad i'r gyfradd ddisgowntio	+0.1% y flwyddyn	-2.4	-16
Addasiad i'r gyfradd cynnydd mewn cyflog	+0.1% y flwyddyn	0.4	3
Addasiad i'r gyfradd cynnydd mewn pensiwn	+0.1% y flwyddyn	2.1	14
Addasiad i'r dybiaeth nodi oedran marwolaeth **	+blwyddyn	-3.4	23
**Mae sgôr o +blwyddyn yn golygu y tybir bod aelodau yn dilyn y patrwm marwolaeth a nodir yn y tabl sylfaen ar gyfer unigolyn sydd flwyddyn yn hŷn na nhw.			

Nodyn 5 Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd.

NODIADAU I'R DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Nodyn 6 Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi

Cydnabyddir y draul llog net/llog net ar y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig net (ased) ar y llinell incwm a gwariant cyllido a buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

	2021-22 £000	2020-21 £000
Costau llog pensiynau	79,500	78,960
Llai Eitemau pensiwn sy'n ymwneud â'r		
Comisiynydd	(83)	(61)
Cyfanswm	79,417	78,899

Nodyn 7 Symiau a Gofnodwyd ar gyfer Penderfyniadau Dyrannu Adnoddau

Dadansoddir cyfanswm y gwariant o fewn cost gwasanaethau isod rhwng gwariant sy'n ymwneud â chyflogau a heb fod yn ymwneud â chyflogau.

Dadansoddiad Goddrychol – Incwm a Gwariant

	2021-22 £000	2020-21 £000
Treuliau cyflogeion	238,680	225,207
Treuliau gweithredu eraill	193,949	158,085
Cyfanswm y treuliau gweithredu	432,629	383,292
Cost Net Gwasanaethau	432,629	383,292

Nodyn 8 Prydlesau

Prydlesau Gweithredu

Caiff asedau a gaffaelir o dan brydlesau eu prydlesu gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddau o dan y gyfraith, ond cânt eu defnyddio gan y Prif Gwnstabl. Mae'r rhain yn cynnwys prydlesau eiddo a chyfarpar. Isafswm y taliadau prydles yn y dyfodol sy'n ddyledus o dan brydlesau na ellir eu canslo yn y dyfodol yw:

	2021-22 £000	2020-21 Ailddatgan wyd £000
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	1,212	1,335
Yn hwyrach na blwyddyn ond heb fod yn hwyrach na phum mlynedd	1,166	1,735
Yn hwyrach na phum mlynedd	2,077	696
CYFANSWM	4,455	3,766

Y gwariant a godwyd ar Wasanaethau'r Heddlu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â'r prydlesau hyn oedd:

	2021-22 £000	2020-21 £000
Lleiafswm y taliadau prydles (cost flynyddol)	1,493	1,470
CYFANSWM	1,493	1,470

Nodyn 9 Cydnabyddiaeth Swyddogion/Cyflogeion

Cymhareb Cydnabyddiaeth

Mae'r datgeliad hwn yn un o ofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 ac mae'n sicrhau bod cyrff yn y sector cyhoeddus yn dryloyw ac yn atebol.

Prif Gwnstabl

Y gymhareb rhwng cydnabyddiaeth y Prif Gwnstabl a'r gydnabyddiaeth ganolrifol o fewn yr Heddlu oedd:

	2021-22 £	2020-21 Ailddatgan wyd £
Cyfarwyddwr â'r Cyflog Uchaf (Y Prif Gwnstabl) – Cyflog Canolrif	166,911 34,578	165,215 34,578
Cymhareb	4.8	4.8

Bandiau Cydnabyddiaeth

Nodir isod nifer swyddogion a chyflogeion yr heddlu a gafodd gydnabyddiaeth o fwy na £60,000 yn ystod y flwyddyn. Mae hyn yn un o ofynion penodol Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014. Mae'r diffiniad yn cynnwys cyflogau blynyddol a lwfansau treuliau fel cydnabyddiaeth sy'n daladwy ar incwm treth y Deyrnas Unedig, heb gynnwys cyfraniadau pensiwn cyflogwr. Mae hefyd yn cynnwys taliadau ymadael fel y bo'n briodol. Nid yw'r tabl canlynol yn cynnwys uwchswyddogion yr heddlu sydd wedi'u cofnodi yn y tablau ar dudalennau 28-29. Mae hyn yn unol â rheoliadau.

Endid unigol - Y Prif Gwnstabl

Bandiau £	Ffigurau 2021-22	Ffigurau 2020-21
60,000-64,999	110	62
65,000-69,999	33	23
70,000-74,999	14	8
75,000-79,999	11	14
80,000-84,999	11	10
85,000-89,999	10	5
90,000-94,999	3	3
95,000-99,999	4	4
Cyfanswm	196	129

Mae'r effaith blwyddyn lawn yn 2021-22 y dyfarniad cyflog canol blwyddyn o 2020-21 wedi arwain at gynnydd sylweddol yn y rhai sydd wedi'u cynnwys yn y band isaf o'r bandiau uchod.

Pecynnau Ymadael

Nodir nifer y pecynnau ymadael, gyda chyfanswm y gost fesul band a chyfanswm cost diswyddiadau gorfodol a diswyddiadau eraill yn y tabl isod. Nid yw'r ffigurau hyn yn cynnwys ymddeoliadau cynnar gwirfoddol fel y nodir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Nid oedd unrhyw becynnau ymadael yn 2020-21.

Band cost pecyn ymadael (gan gynnwys taliadau arbennig)	Nifer y diswyddiadau gorfodol		Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt (Diswyddiadau gwirfoddol)		Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael yn ôl band cost		Cyfanswm cost y pecynnau ymadael ym mhob band	
	2021-22	2020-21	2021-22	2020-21	2021-22	2020-21	2021-22	2020-21
£0 - £20,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£20,001 - £40,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£40,001 - £60,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	0	0	0	0	0	0	0	0

Adroddiad ar Gydnabyddiaeth uwch-swyddogion yr heddlu ac uwch-gyflogeion perthnasol

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r datgeliadau ynglŷn â chydabyddiaeth ar gyfer swyddogion (yn uwch na rheng Uwch-arolygydd) ac uwch-gyflogeion perthnasol yr heddlu (deiliaid swydd dynodedig mewn corff Llywodraeth Leol) y mae eu cyflog yn hafal i £60,000 y flwyddyn neu'n uwch. Mae'r rheoliadau hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i enwi pobl y mae eu cyflog yn fwy na £150,000 y flwyddyn. Yn ogystal â'r gydnabyddiaeth a nodir uchod, mae'r datgeliadau canlynol yn cynnwys cyfraniadau pensiwn cyflogwr. Os nodir dim mewn colofn, nid oes angen ei chynnwys. Darperir datgeliad cyfatebol ar gyfer y flwyddyn gymharol.

Y Prif Gwnstabl 2021-22

Gwybodaeth am ddeiliad y swydd (teitl y swydd ac enw)	O	I	Cyflog (gan gynnwys ffioedd a lwfansau) £	Cyflog Blynyddol £	Taliadau bonws £	Lwfansau treulïau £	lawndal am golli swydd £	Buddion Nwyddau (e.e. (Swyddogio lwfansau car)	Taliadau eraill n yr Heddlu yn unig) £	Cyfanswm Cydnabyddiaeth heb gynnwys cyfraniadau pensiwn 2021-22 £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm
												Cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn 2021-22 £
Y Prif Gwnstabl J. Vaughan	01/04/2021	31/03/2022	166,911	166,911	0	335	0	0	0	167,246	51,742	218,988

Gwybodaeth am ddeiliad y swydd (teitl y swydd)	O	I	Cyflog (gan gynnwys ffioedd a lwfansau) £	Cyflog Blynyddol £	Taliadau bonws £	Lwfansau treulïau £	lawndal am golli swydd £	Buddion Nwyddau (e.e. (Swyddogio lwfansau car)	Taliadau eraill n yr Heddlu yn unig) £	Cyfanswm Cydnabyddiaeth heb gynnwys cyfraniadau pensiwn 2021-22 £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm	
												Cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn 2021-22 £	
Dirprwy Brif Gwnstabl 1	Nodyn 4	19/04/2021	31/03/2022	130,818	137,703	0	774	0	58,370	9,000	198,962	40,554	239,516
Prif Gwnstabl Dros Dro/Dirprwy Brif Gwnstabl 2	Nodyn 1	01/04/2021	18/04/2021	6,885	139,616	0	0	0	0	0	6,885	2,134	9,019
Prif Gwnstabl Cynorthwyol Plismona Tiriogaethol 1		19/04/2021	31/03/2022	113,259	119,220	0	0	0	8,953	0	122,212	35,110	157,322
Prif Gwnstabl Dros Dro/Cynorthwyol Plismona Tiriogaethol 2	Nodyn 2	01/04/2021	18/04/2021	5,280	107,067	0	15	0	62	0	5,357	769	6,126
Prif Gwnstabl Cynorthwyol Troseddau Arbenigol	Nodyn 3	01/04/2021	31/03/2022	114,419	114,419	0	1,502	0	12,520	11,350	139,791	35,470	175,261
Prif Gwnstabl Cynorthwyol Cydweithrediad Heddlu Cymru Gyfan		24/01/2022	31/03/2022	19,871	108,252	0	0	0	0	0	19,871	6,160	26,031
Prif Gwnstabl Cynorthwyol – Pennaeth y Portffolio Cymorth	Nodyn 5	01/04/2021	31/03/2022	112,569	112,569	0	28,569	0	7,754	0	148,892	34,896	183,788
Prif Swyddog Ariannol		01/04/2021	31/03/2022	119,220	119,220	0	0	0	4,848	0	124,068	18,121	142,189
Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol		01/04/2021	31/03/2022	113,259	113,259	0	0	0	11,277	0	124,536	18,121	142,657

Nodyn 1 Dyrchafiad dros dro i rôl Dirprwy Brif Gwnstabl

Nodyn 2 Dyrchafiad dros dro i rôl Prif Gwnstabl Cynorthwyol ym maes Plismona Tiriogaethol - Dim pensiwn cyflogwr ychwanegol tra bo'n Brif Gwnstabl Cynorthwyol gan fod y gwahaniaeth mewn cyflog yn amhensynadwy

Nodyn 3 Treulïau Adleoli: 'Llety rhent a ddarparwyd cyn adleoli'. Rhent Misol o 1 Ebrill 2021 i 31 Mawrth 2022

Nodyn 4 Treulïau Adleoli: 'Llety rhent a ddarparwyd cyn adleoli'. Rhent Misol o 7 Gorffennaf 2021 i 6 Ionawr 2022

Nodyn 5 Mae hyn yn ymwneud â rhwymedigaeth treth sy'n deillio o adleoli

Y Prif Gwnstabl 2020-21 (Ailddatganwyd)

Gwybodaeth am ddeiliad y swydd (teitl y swydd ac enw)	O	I	Cyflog (gan gynnwys ffioedd a lwfansau) £	Cyflog Blynnyddol £	Taliadau bonws £	Lwfansau treuliau £	lawndal am golli swydd £	Buddion mewn Nwyddau (e.e. (Swyddogio lwfansau car) £)	Taliadau eraill (Swyddogio n yr Heddlu yn unig) £	Cyfanswm Cydnabyddiaeth heb gynnwys cyfraniadau pensiwn 2020-21 £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm
												Cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn 2020-21 £
Y Prif Gwnstabl M. Jukes	01/04/2020	08/11/2020	99,377	165,215	0	0	0	0	0	99,377	30,807	130,184
Y Prif Gwnstabl J. Vaughan	09/11/2020	31/03/2021	65,837	165,215	0	0	0	0	0	65,837	20,410	86,247

Gwybodaeth am ddeiliad y swydd (teitl y swydd)	O	I	Cyflog (gan gynnwys ffioedd a lwfansau) £	Cyflog Blynnyddol £	Taliadau bonws £	Lwfansau treuliau £	lawndal am golli swydd £	Buddion mewn Nwyddau (e.e. (Swyddogio lwfansau car) £)	Taliadau eraill (Swyddogio n yr Heddlu yn unig) £	Cyfanswm Cydnabyddiaeth heb gynnwys cyfraniadau pensiwn 2020-21 £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm	
												Cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn 2020-21 £	
Dirprwy Brif Gwnstabl 1	01/04/2020	08/11/2020	81,987	136,303	0	0	0	4,277	0	86,264	25,416	111,680	
Prif Gwnstabl Dros Dro/Dirprwy Brif Gwnstabl 2	09/11/2020	31/03/2021	54,316	136,303	0	0	0	8,178	0	62,494	16,838	79,332	
Prif Gwnstabl Cynorthwyol Plismona Tiriogaethol 1	01/04/2020	08/11/2020	69,690	116,715	0	40	0	0	0	69,730	21,604	91,334	
Prif Gwnstabl Dros Dro/Cynorthwyol Plismona Tiriogaethol 2	09/11/2020	31/03/2021	41,653	104,526	0	62	0	489	0	42,204	10,994	53,198	
Prif Gwnstabl Cynorthwyol Troseddau Arbenigol	01/04/2020	31/05/2020	17,171	104,526	0	640	0	207	0	18,018	4,625	22,643	
Prif Gwnstabl Cynorthwyol Cydweithrediad Heddlu Cymru Gyfan	Nodyn 1	01/06/2020	31/03/2021	89,368	106,538	0	935	0	9,862	10,175	110,340	27,704	138,044
Prif Gwnstabl Dros/DroCynorthwyol – Pennaeth y Portffolio Cymorth 1	01/04/2020	31/05/2020	17,171	104,526	0	0	0	207	0	17,378	4,625	22,003	
Prif Gwnstabl Cynorthwyol – Pennaeth y Portffolio Cymorth 2	Nodyn 2	01/06/2020	31/03/2021	87,520	104,691	0	240	0	31,466	6,125	125,351	27,131	152,482
Prif Swyddog Ariannol	01/04/2020	31/03/2021	112,109	112,109	0	0	0	8,162	0	120,271	17,937	138,208	
Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol*	01/04/2020	31/03/2021	112,109	112,109	0	(1,859)	0	11,277	0	121,527	17,937	139,464	

* Mae gan y Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol lwfans treuliau negyddol o ganlyniad i adennill Lwfans Defnyddiwr Hanfodol a dalwyd yn y flwyddyn ariannol flaenorol.

Nodyn 1 Treuliau Adleoli: 'Llety rhent a ddarparwyd cyn adleoli'. Rhent Misol o 29 Mai 2020 i 31 Mawrth 2021

Nodyn 2 Treuliau Adleoli: 'Llety rhent a ddarparwyd cyn adleoli'. Rhent Misol o 22 Mai 2020 i 21 Rhagfyr 2020

Nodyn 10 Lwfansau'r Aelodau

Yn unol â'r Cod, talwyd gwerth £6k o lwfansau (y cyfanswm ar gyfer y grŵp) i aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio yn 2021-22 (£4k yn 2020-21). Mae lwfansau'r aelodau yn gymwys i gyfrifon Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau a chyfrifon y Prif Gwnstabl. Caiff yr aelodau lwfans presenoldeb trethadwy a delir drwy'r gyflogres.

Nodyn 11 Costau Archwilio Allanol

Mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd wedi mynd i'r costau canlynol, sy'n cwmpasu'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl, mewn perthynas â'r archwiliad o'r Datganiad o Gyfrifon a ddarparwyd gan archwilwyr allanol. Mae cyfanswm y ffi, sef £105k (£101k yn 2020-21), wedi'i rannu'n gyfartal rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl.

Nodyn 12 Partïon Cysylltiedig

Mae IAS24 yn ei gwneud yn ofynnol i Heddlu De Cymru ddatgelu'r holl drafodiadau perthnasol â phartïon cysylltiedig – cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar Heddlu De Cymru neu gael eu rheoli gan Heddlu De Cymru. Drwy ddatgelu'r trafodiadau hyn, gall darllenwyr asesu i ba raddau y gallai Heddlu De Cymru fod wedi'i gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu y gallai fod wedi sicrhau'r gallu i gyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd â Heddlu De Cymru.

Aelodau

Rhoddyd ffurflen i bob aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio i ddatgan unrhyw fuddiannau allanol a thrafodion â phartïon cysylltiedig. Dangosir cyfanswm lwfansau'r aelodau a dalwyd yn Nodyn 10. Cofnodir y trafodion â phartïon cysylltiedig a gafwyd isod.

Mae un aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio hefyd yn aelod annibynnol o Bwyllgor Safonau Cyngor Abertawe. Yn ystod 2021-22, cafodd y Comisiynydd £17,104 gan Gyngor Abertawe a gwnaeth daliadau a oedd yn cyfateb i £708,073. Nid oedd unrhyw falans dyledwr na chredydwr â Chyngor Abertawe ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae un aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio hefyd yn aelod anghyfreithiol o Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM. Yn ystod 2021-22, gwnaeth y Comisiynydd daliadau o £39,988 i Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM. Nid oedd unrhyw falans credydwr ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae un aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio hefyd yn aelod o Bwyllgor Archwilio Llywodraeth Cymru. Yn ystod 2021-22, cafodd y Comisiynydd nifer o grantiau gan Lywodraeth Cymru gan gynnwys cyfanswm o £9m mewn grantiau Prentisiaethau'r Heddlu a Swyddogion Diogelwch Cymunedol (£8.7m yn 2020-21) a gwnaeth daliadau a oedd yn cyfateb i £22,262. Nid oedd unrhyw falans dyledwr na chredydwr â Llywodraeth Cymru ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae un aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio hefyd yn aelod annibynnol o Bwyllgor Safonau Cyngor Merthyr Tudful. Yn ystod 2021-22, gwnaeth y Comisiynydd daliadau a oedd yn cyfateb i £758,403. Nid oedd unrhyw falans credydwr â Chyngor Merthyr Tudful ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae un aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio hefyd yn aelod annibynnol ac yn Is-gadeirydd Pwyllgor Safonau Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru. Yn ystod 2021-22, cafodd y Comisiynydd £381,934 gan Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru a gwnaeth daliadau a oedd yn cyfateb i £18,792. Nid oedd unrhyw falans dyledwr na chredydwr ag Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae un aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio hefyd yn aelod annibynnol o Bwyllgor Plant a Phobl Ifanc Cyngor Rhondda Cynon Taf. Yn ystod 2021-22, cafodd y Comisiynydd £418,173 gan Gyngor Rhondda Cynon Taf a gwnaeth daliadau a oedd yn cyfateb i £1,151,157. Nid oedd unrhyw falans dyledwr na chredydwr â Chyngor Rhondda Cynon Taf ar ddiwedd y flwyddyn.

Prif Swyddogion

Nid yw'r Prif Gwnstabl a'i uwch-dîm rheoli wedi datgan unrhyw drafodiadau â phartïon cysylltiedig.

Mae proses gadarn ar waith i gymeradwyo a chofrestru buddiannau busnes staff a swyddogion yr heddlu.

NODIADAU I'R FANTOLEN

Nodyn 13 Credydwy'r

Mae'r symiau sy'n ddyledus i drydydd partion ar ddyddiad y fantolen fel a ganlyn.

	2021-22	2020-21
	£000	£000
Cyrff llywodraeth ganolog	8,903	8,447
Awdurdodau lleol eraill	4,209	4,256
Endidau ac unigolion eraill (gan gynnwys cronfeydd)	28,218	20,724
Llai Eitemau credydwy'r sy'n ymwneud â'r Comisiyny	(4,944)	(4,855)
Cyfanswm	36,386	28,572

Nodyn 14 Cynlluniau Pensiwn Buddiannau Diffiniedig

Achosion Cyfreithiol

Mae Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru, ynghyd â Phrif Gwnstabiliaid eraill a'r Swyddfa Gartref, yn wynebu nifer o hawliadau ar hyn o bryd mewn perthynas â gwahaniaethu anghyfreithlon sy'n deillio o'r darpariaethau trosiannol yn Rheoliadau Pensiwn yr Heddlu 2015. Roedd yr hawliadau yn erbyn cynllun pensiwn yr Heddlu (achos Aaron) wedi'u hatal yn flaenorol y tu ôl i ddyfarniad McCloud/Sargeant, ond cynhaliwyd ymarfer rheoli achosion ym mis Hydref 2019, ac roedd y Gorchymyn a ddeilliodd ohono yn cynnwys datganiad dros dro bod gan yr hawlwr yr hawl i gael eu trin fel petaent wedi cael diogelwch trosiannol llawn ac wedi aros yn eu cynllun presennol ar ôl 1 Ebrill 2015. Er bod y datganiad dros dro ond yn gymwys i hawlwr, nododd y Llywodraeth yn glir, drwy Ddatganiad Gweinidogol Ysgrifenedig ar 25 Mawrth 2020, y byddai unigolion nad ydynt yn hawlwr yn cael eu trin yn yr un ffordd.

Ar 16 Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Trysorlys EM ymgynghoriad ar drefniadau trosiannol ar gyfer pensiynau'r sector cyhoeddus i ddileu gwahaniaethu fel y'i nodwyd drwy achosion McCloud/Sargeant. Cyflwynodd yr ymgynghoriad hwn ofyniad i aelodau fod wedi bod yn aelodau o'r cynllun ar neu cyn 31 Mawrth 2012 ac ar neu ar ôl 1 Ebrill er mwyn bod yn gymwys i gael rhwymedi.

Ar 4 Chwefror 2021, cyhoeddodd Trysorlys EM ei ymateb i'r ymgynghoriad yn cadarnhau'r trefniadau ar gyfer rhwymedi a nodwyd yn yr ymgynghoriad ac yn datgan y byddai'r aelodau yn cael dewis rhwng cadw buddiannau o'u cynllun pensiwn etifeddol neu o'u cynllun newydd, yn ystod cyfnod y rhwymedi (2015-2022). Caiff y dewis hwn ei ohirio ar gyfer yr aelodau tan iddynt ymddeol. Gan na nododd canfyddiadau'r Tribiwnlys Cyflogaeth gwreiddiol fod cyflwyno'r cynlluniau pensiwn sector cyhoeddus newydd yn wahaniaethol (yn hytrach y darpariaethau trosiannol a oedd yn wahaniaethol), caiff y cynlluniau etifeddol eu dileu o fis Ebrill 2022 ymlaen a'u disodli gan y cynlluniau pensiwn newydd a gyflwynwyd yn wreiddiol yn 2015.

Yr effaith ar rwymedigaeth pensiwn

Byddai caniatáu i bob aelod cymwys gronni buddiannau o'i gynllun etifeddol yn ystod cyfnod y rhwymedi yn arwain at gynnydd yn rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn yr Heddlu. Yn wreiddiol, amcangyfrifodd actiwariad y Cynllun y byddai'r cynnydd yn rhwymedigaethau'r cynllun ar gyfer yr Heddlu yn cyfateb i 4.4% neu £151.09m o rwymedigaethau'r cynllun pensiwn. Cydnabuwyd hyn yng nghyfrifon 2018-19.

Caiff effaith cynnydd yn rhwymedigaethau'r cynllun sy'n deillio o ddyfarniad McCloud/Sargeant ei mesur drwy'r broses priso pensiynau, sy'n pennu cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr a chyflogeion. Bwriedir cyflwyno adroddiad ar yr ymarfer priso Pensiwn yr Heddlu nesaf yn 2023/24, er y gallai'r amserlen hon newid.

Pennir effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn blynyddol sy'n deillio o ddyfarniad McCloud/Sargeant drwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rhain yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod heddlu gynnal cronfa bensiwn y telir cyfraniadau swyddogion a'r cyflogwr iddi ac y gwneir taliadau pensiwn i swyddogion ymddeoledig ohoni. Os na fydd gan gronfa bensiwn yr heddlu ddigon o arian i dalu cost pensiynau yn ystod y flwyddyn, yna caiff y swm sydd ei angen i dalu'r diffyg ei dalu gan yr Ysgrifennydd Gwladol i awdurdod yr heddlu ar ffurf grant ychwanegol gan lywodraeth ganolog.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS – ar gyfer Staff yr Heddlu)

Mae'r Fantolen sydd wedi'i chynnwys yn y Datganiad o Gyfrifon hwn yn dangos rhwymedigaeth wedi'i haddasu ar gyfer LGPS. Mae'r addasiad yn seiliedig ar ddsraniad tybiannol staff sy'n gweithio i Heddlu De Cymru yn hytrach na'r Comisiynydd. Mae'r ffigurau a gyflwynir yn y nodyn datgelu hwn yn cyfeirio at sefyllfa'r grŵp yn seiliedig ar un adroddiad a ddarparwyd gan AON.

Cymryd Rhan mewn Cynlluniau Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn gwneud cyfraniadau at gost buddiannau ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddiannau hyn yn daladwy mewn gwirionedd tan i gyflogeion ymddeol, mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd wedi ymrwymo i wneud y taliadau y mae angen eu datgelu ar yr adeg y bydd cyflogeion yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn cymryd rhan mewn dau gynllun ôl-gyflogaeth, sef:

- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir yn lleol gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Cynllun cyflog terfynol buddiannau diffiniedig a ariennir ydyw, sy'n golygu bod Heddlu De Cymru/y Comisiynydd a chyflogeion yn talu cyfraniadau i gronfa, a gyfrifir ar lefel y bwriedir iddi fantoli'r rhwymedigaethau pensiwn â'r asedau buddsoddi. Mae'r dull a ddefnyddir i bennu cyfradd cyfraniadau'r cyflogwr yn seiliedig ar adolygiad gan actiwariad y cynllun. Nid oes unrhyw gytundeb â chyrrff cyhoeddus eraill i rannu diffygion cyflogwyr eraill.
- Trefniadau ar gyfer dyfarnu buddiannau yn ôl disgrisiwn ar ôl ymddeol yn gynnar. Trefniant buddiannau diffiniedig nas ariennir ydyw. O dan y trefniant hwn, cydnabyddir rhwymedigaethau pan gaiff buddiannau eu dyfarnu. Fodd bynnag, nid oes unrhyw asedau buddsoddi ar gael i fodloni'r rhwymedigaethau pensiwn hyn, ac mae'n rhaid i arian parod gael ei gynhyrchu er mwyn talu'r taliadau pensiwn gwirioneddol wrth iddynt ddod yn ddyledus yn y pen draw.

Trafodiadau sy'n ymwneud â Buddiannau Ôl-gyflogaeth

Rydym yn cydnabod cost buddiannau ymddeol yng nghost gwasanaethau a gofnodwyd pan gânt eu hennill gan gyflogaeth, yn hytrach na phan gaiff y buddiannau eu talu fel pensiynau yn y pen draw. Ar ôl y prisiad actiwaraid llawn o'r Cynllun hwnnw ym mis Mawrth 2019, mae Actiwaraid y Gronfa wedi gwneud gwaith interim pellach er mwyn llunio brasamcangyfrifon addas o'r costau i gyrrff sy'n rhan o'r Cynllun.

Fodd bynnag, mae'r taliad y mae'n ofynnol i ni ei godi yn erbyn y dreth gyngor yn seiliedig ar yr arian parod sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly caiff cost wirioneddol buddiannau ôl-gyflogaeth/ymddeol ei gwrthdroi o Gronfa'r Heddlu drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae'r trafodiadau canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans Cronfa'r Heddlu drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

	Trefniadau			Trefniadau		
	Cynllun Pensiwn	Buddiannau yn ôl Disgresiwn	Cyfanswm	Cynllun Pensiwn	Buddiannau yn ôl Disgresiwn	Cyfanswm
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a Buddiannau yn ôl Disgresiwn nas Ariennir	2021-22	2021-22	2021-22	2020-21	2020-21	2020-21
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr						
Cost Gwasanaethau:						
- Cost gwasanaeth cyfredol	37,720		37,720	24,390		24,390
- Costau gwasanaeth a roddwyd	80		80	0		0
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi						
- Llog ar rwymedigaeth/(ased) buddiannau diffinied	4,490	30	4,520	3,630	30	3,660
Cyfanswm y Buddiannau Ôl-gyflogaeth a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	42,290	30	42,320	28,020	30	28,050
Buddiannau Ôl-gyflogaeth Eraill a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall						
- Elw ar asedau'r cynllun (uwchlaw)/islaw'r hyn a gydnabuwyd mewn llog net	(8,700)	0	(8,700)	(106,320)	0	(106,320)
- (Enillion)/colledion actiwaraid:						
Oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	(71,360)	(40)	(71,400)	151,110	120	151,230
Oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	(6,740)	(20)	(6,760)	0	0	0
Oherwydd profiad o ran rhwymedigaeth	1,780	0	1,780	(4,650)	(20)	(4,670)
Cyfanswm y Buddiannau Ôl-gyflogaeth a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	(85,020)	(60)	(85,080)	40,140	100	40,240
Cyfanswm y Swm a Gydabuwyd	(42,730)	(30)	(42,760)	68,160	130	68,290
Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn						
- Gwrthdroi taliadau net a wnaed i Warged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau ar gyfer buddiannau ôl-gyflogaeth yn unol â'r Cod	(42,290)	(30)	(42,320)	(28,020)	(30)	(28,050)
Y swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn Balans Cronfa'r Heddlu mewn perthynas â phensiynau yn ystod y flwyddyn:						
- Cyfraniadau'r cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun			12,321			11,560
- Buddiannau ymddeol sy'n daladwy i bensiynwyr			0			0

Asedau a Rhwymedigaethau mewn perthynas â Buddiannau Ôl-gyflogaeth Cysoni gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun (rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig):	Cynllun Buddiannau yn			Cynllun Buddiannau yn		
	Pensiwn a		Cyfanswm	a		Cyfanswm
	ôl Disgresiwn			ôl Disgresiwn		
	Ariennir	Nas Ariennir		Ariennir	Nas Ariennir	
2021-22	2021-22	2021-22	2020-21	2020-21	2020-21	
£000	£000	£000	£000	£000	£000	
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	(696,570)	(1,290)	(697,860)	(518,810)	(1,250)	
Cost gwasanaeth cyfredol	(37,720)	0	(37,720)	(24,390)	0	(24,390)
Cost llog	(14,570)	(30)	(14,600)	(11,880)	(30)	(11,910)
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	(4,940)	0	(4,940)	(4,670)	0	(4,670)
Buddiannau a dalwyd	10,570	90	10,660	9,640	90	9,730
Costau gwasanaeth a roddwyd	(80)	0	(80)	0	0	0
Oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	71,360	40	71,400	(151,110)	(120)	(151,230)
Oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	6,740	20	6,760	0	0	0
Oherwydd profiad o ran rhwymedigaeth	(1,780)	0	(1,780)	4,650	20	4,670
Balans terfynol ar 31 Mawrth	(666,990)	(1,170)	(668,160)	(696,570)	(1,290)	(697,860)

Cysoni gwerth teg asedau'r cynllun:	2021-22	2020-21
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	£000	£000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	476,370	355,320
Incwm o'r llog ar asedau	10,080	8,250
Enillion/(colledion) ail-fesur ar asedau	8,700	106,320
Cyfraniadau'r cyflogwr	12,260	11,450
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	4,940	4,670
Buddiannau a dalwyd	(10,660)	(9,640)
Balans terfynol ar 31 Mawrth	501,690	476,370

Hanes y Cynllun	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19	2017-18
	£000	£000	£000	£000	£000
Gwerth presennol rhwymedigaethau:					
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	(666,990)	(696,570)	(518,810)	(497,266)	(461,270)
Buddiannau yn ôl Disgresiwn	(1,170)	(1,290)	(1,250)	(1,320)	(1,400)
Gwerth teg asedau yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	501,690	476,370	355,320	360,250	321,090
Cyfanswm	(166,470)	(221,490)	(164,740)	(138,336)	(141,580)
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun:					
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	(165,300)	(220,200)	(163,490)	(137,016)	(140,180)
Buddiannau yn ôl Disgresiwn	(1,170)	(1,290)	(1,250)	(1,320)	(1,400)
Cyfanswm	(166,470)	(221,490)	(164,740)	(138,336)	(141,580)

Mae'r rhwymedigaethau'n dangos ymrwymïadau sylfaenol Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn yr hirdymor i dalu buddiannau ôl-gyflogaeth (ymddeol). Mae cyfanswm y rhwymedigaeth, sef £166.5m (£221.5m yn 2020-21), yn cael effaith sylweddol ar werth net Heddlu De Cymru/y Comisiynydd fel y'i cofnodwyd yn y Fantolen, gan arwain at falans cyffredinol negyddol. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol ar gyfer ariannu'r diffyg yn golygu bod sefyllfa ariannol Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn parhau'n iach:

- caiff y diffyg yn y cynllun llywodraeth leol ei unioni drwy gyfraniadau cynyddol dros fywyd gwaith sy'n weddill y cyflogaion (h.y. cyn i'r taliadau ddod yn ddyledus), fel yr aseswyd gan actiari'r cynllun;
- dim ond er mwyn talu am y buddiannau yn ôl disgresiwn pan delir y pensiynau mewn gwirionedd y bydd angen codi cyllid.

Y Sail dros Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Aseswyd rhwymedigaethau ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull credyd uned amcanestynedig, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol yn dibynnu ar dybiaethau ynglŷn â chyfraddau marwolaethau, lefelau cyflog, ac ati. Aseswyd rhwymedigaethau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a'r rhwymedigaethau Buddiannau yn ôl Disgresiwn gan Aon Hewitt Limited, sef cwmni annibynnol o actiariaid, ac mae'r amcangyfrifon ar gyfer Cronfa'r Heddlu yn seiliedig ar y prisiad llawn diweddaraf o'r cynllun ar 31 Mawrth 2019.

Nodir y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari yn y tabl canlynol:

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	Buddiannau yn ôl		Buddiannau yn ôl	
	Cynllun Pensiwn 2021-22	Disgresiwn 2021-22	Cynllun Pensiwn 2020-21	Disgresiwn 2020-21
Tybiaethau ynglŷn â marwolaethau:				
Aelod sy'n Bensiynwr sy'n 65 oed ar y Dyddiad Cyfrifyddu				
- Dynion	21.6	21.6	21.8	21.8
- Menywod	23.9	23.9	24.1	24.1
Aelod Gweithredol sy'n 45 oed ar y Dyddiad Cyfrifyddu				
- Dynion	22.6		22.8	
- Menywod	25.4		25.6	
Prif Dybiaethau Ariannol:				
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	4.15%		4.0%	
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau	2.90%	2.90%	2.7%	2.7%
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau'r c	2.70%	2.70%	2.1%	2.1%

Mae'r addasiad o'r ffigur ar gyfer rhwymedigaethau a ddangosir ar y Fantolen yn amcangyfrif tybiannol sy'n seiliedig ar gyflogau a chostau pensiwn staff sy'n gweithio i Heddlu De Cymru (yn hytrach na'r Comisiynydd) fel cyfran o gyfanswm cyflog a chostau pensiwn pob aelod o staff.

Dyrannu Asedau

Dangosir y rhaniad bras o asedau ar gyfer y Gronfa gyfan (yn seiliedig ar ddata a ddarparwyd drwy'r Actiwari a chan yr Awdurdod sy'n Gweinyddu'r Gronfa) yn y tabl isod.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	31 Mawrth 2022 %	31 Mawrth 2021 %
Buddsoddiadau Ecwiti	67.4%	70.7%
Eiddo	7.3%	6.4%
Bondiau'r Llywodraeth	12.0%	9.1%
Bondiau Corfforaethol	12.9%	13.0%
Arian Parod ac Asedau eraill	0.4%	0.8%
	100.0%	100.0%

Cyfraniadau ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2023

Amcangyfrifir y bydd y cyflogwr yn talu £13.2m i'r Gronfa mewn cyfraniadau rheolaidd ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu a ddaw i ben 31 Mawrth 2023. Efallai y bydd cyfraniadau ychwanegol yn ddyledus mewn perthynas ag unrhyw fuddiannau yn ôl disgresiwn y bydd y cyflogwr yn eu rhoi yn ychwanegol at fuddiannau aelodau yn y Gronfa dros y cyfnod cyfrifyddu nesaf.

Cynllun Pensiwn yr Heddlu (ar gyfer Swyddogion yr Heddlu)

Mae hyn yn cynnwys cynlluniau pensiwn yr heddlu 1987, 2006 a 2015 ynghyd â'r cynllun buddiannau oherwydd anaf.

Cymryd Rhan mewn Cynlluniau Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae Heddlu De Cymru/ y Comisiynydd yn gwneud cyfraniadau at gost buddiannau ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddiannau hyn yn daladwy mewn gwirionedd tan i gyflogaethion ymddeol, mae Heddlu De Cymru/ y Comisiynydd wedi

ymrwymo i wneud y taliadau y mae angen eu datgelu ar yr adeg y bydd cyflogeion yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae Heddlu De Cymru/ y Comisiynydd yn cymryd rhan mewn dau gynllun ôl-gyflogaeth, sef:

- Cynllun Pensiwn yr Heddlu, a weinyddwyd gan Capita Employee Benefits Limited tan 1 Gorffennaf ac yna XPS Administration am weddill y flwyddyn ariannol. Cynllun buddiannau diffiniedig nas ariennir ydyw, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi'u cronni i dalu am rwymedigaethau pensiwn. Yn lle hynny, o 1 Ebrill 2006 ymlaen, caiff taliadau pensiwn gwirioneddol eu talu o gyfuniad o gyfraniadau cyflogwyr a chyflogeion, yn seiliedig ar ganrannau o gyflogau'r heddlu, a'r balans drwy Grant y Llywodraeth.
- Buddiannau yn ôl disgrisiwn ar ôl ymddeol yn gynnar. Trefniant buddiannau diffiniedig nas ariennir ydyw. O dan y trefniant hwn, cydnabyddir rhwymedigaethau pan gaiff buddiannau eu dyfarnu. Fodd bynnag, nid oes unrhyw asedau buddsoddi ar gael i fodloni'r rhwymedigaethau pensiwn hyn, ac mae'n rhaid i arian parod gael ei gynhyrchu er mwyn talu'r taliadau pensiwn gwirioneddol wrth iddynt ddod yn ddyledus yn y pen draw.

Trafodiadau sy'n ymwneud â Buddiannau Ôl-gyflogaeth

Rydym yn cydnabod cost buddiannau ymddeol yng nghost gwasanaethau a gofnodwyd pan gânt eu hennill gan gyflogeion, yn hytrach na phan gaiff y buddiannau eu talu fel pensiynau yn y pen draw. Defnyddiwyd model meddalwedd, a ddatblygwyd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth, i gyfrifo'r rhwymedigaeth hirdymor bosibl a'r amcangyfrifon o gostau cynllun yr Heddlu yn seiliedig ar adolygiad gan Actiwari, gan ddefnyddio data ar bensiynau a'r gyflogres.

Fodd bynnag, mae'r tâl y mae'n ofynnol i ni ei godi yn erbyn y dreth gyngor yn seiliedig ar yr arian parod sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly caiff cost wirioneddol buddiannau ôl-gyflogaeth/ymddeol ei gwrthdroi o Gronfa'r Heddlu drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae'r trafodiadau canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans Cronfa'r Heddlu drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

Cynllun Pensiwn yr Heddlu a Budd-daliadau Anafiadau Nas Ariennir	Cynllun Pensiwn a Buddiannau yn ôl Disgresiwn		Cynllun Pensiwn a Buddiannau yn ôl Disgresiwn	
	2021-22 £000	Cyfanswm 2021-22 £000	2020-21 £000	Cyfanswm 2020-21 £000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				
Cost Gwasanaethau:				
- Cost gwasanaeth cyfredol	89,310	89,310	75,850	75,850
- Costau gwasanaeth a roddwyd	0	0	0	0
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi				
Llog ar rhwymedigaeth/(ased) buddiannau diffiniedig net	74,980	74,980	75,300	75,300
Cyfanswm y Buddiannau Ôl-gyflogaeth a godwyd ar y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	164,290	164,290	151,150	151,150
Buddiannau Ôl-gyflogaeth Eraill a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				
- Enillion/colledion actiwaraidd:				
Oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	(48,730)	(48,730)	395,440	395,440
Oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	0	0	0	0
Oherwydd profiad o ran rhwymedigaeth	17,210	17,210	(67,590)	(67,590)
Cyfanswm y Buddiannau Ôl-gyflogaeth a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	(31,520)	(31,520)	327,850	327,850
Cyfanswm y Swm a Gydabuwyd	132,770	132,770	479,000	479,000
Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn				
- Gwrthdroi taliadau net a wnaed i'r Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau ar gyfer buddiannau ôl-gyflogaeth yn unol â'r Cod	(164,290)	(164,290)	(151,150)	(151,150)
Y swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn Balans Cronfa'r Heddlu mewn perthynas â phensiynau yn ystod y flwyddyn:				
- Cyfraniadau'r cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun	36,938	36,938	35,541	35,541
- Buddiannau ymddeol sy'n daladwy i bensiynwyr (wedi'u hariannu gan grant)	0	0	0	0

Asedau a Rhwymedigaethau mewn perthynas â Buddiannau Ôl-gyflogaeth				
Cysoni gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun (rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig):	Buddiannau yn ôl Disgresiwn Nas Ariennir		Buddiannau yn ôl Disgresiwn Nas Ariennir	
	2021-22 £000	Cyfanswm 2021-22 £000	2020-21 £000	Cyfanswm 2020-21 £000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	(3,747,120)	(3,747,120)	(3,350,310)	(3,350,310)
Cost gwasanaeth cyfredol	(89,310)	(89,310)	(75,850)	(75,850)
Costau gwasanaeth a roddwyd	0	0	0	0
Cost llog	(74,980)	(74,980)	(75,300)	(75,300)
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	(16,280)	(16,280)	(15,360)	(15,360)
Oherwydd newidiadau sy'n codi mewn perthynas â'r rhwymedigaeth	(17,210)	(17,210)	67,590	67,590
Oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	48,730	48,730	(395,440)	(395,440)
Buddiannau a dalwyd	101,200	101,200	97,550	97,550
Balans terfynol ar 31 Mawrth	(3,794,970)	(3,794,970)	(3,747,120)	(3,747,120)

Mae'r rhwymedigaethau'n dangos ymrwymadau sylfaenol Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn yr hirdymor i dalu buddiannau ôl-gyflogaeth (ymddeol). Mae cyfanswm y rhwymedigaeth, sef £3.795bn (£3.747bn yn 2020-21), yn cael effaith sylweddol ar werth net Heddlu De Cymru/y Comisiynydd fel y'i cofnodwyd yn y Fantolen, gan arwain at falans cyffredinol negyddol. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol ar gyfer ariannu'r diffyg yn golygu bod sefyllfa ariannol Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn parhau'n iach:

- caiff y diffyg yng nghynllun pensiwn yr heddlu ei unioni drwy grant gan y llywodraeth neu gyfraniadau cynyddol dros fywyd gwaith sy'n weddill y cyflogeion (h.y. cyn i'r taliadau ddod yn ddyledus), fel yr aseswyd gan y llywodraeth ac actiwari'r cynllun;
- dim ond er mwyn talu am y buddiannau yn ôl disgrisiwn pan delir y pensiynau mewn gwirionedd y bydd angen codi cyllid.

Y Sail dros Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Aseswyd rhwymedigaethau ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull credyd uned amcanestynedig, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol yn dibynnu ar dybiaethau ynglŷn â chyfraddau marwolaethau, lefelau cyflog ac ati. Aseswyd rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn yr Heddlu a'r rhwymedigaethau Buddiannau yn ôl Disgrisiwn gan Adran Actiwari'r Llywodraeth, sef un o asiantaethau Llywodraeth y DU, gan ddefnyddio data ar y gyflogres a phensiynau a ddarparwyd gan neu ar ran Heddlu De Cymru/y Comisiynydd. Mae ymarfer ailbriso llawn yn cael ei gynnal ar hyn o bryd ac mae'r datgeliad yn seiliedig ar ddata a ddefnyddiwyd ar gyfer yr ymarfer hwnnw.

Nodir y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari yn y tabl canlynol:

	Cynllun Pensiwn a Buddiannau yn ôl Disgrisiwn 2021-22	Cynllun Pensiwn a Buddiannau yn ôl Disgrisiwn 2020-21
Cynllun Pensiwn yr Heddlu a Budd-daliadau Anafiadau Nas Ariennir		
Tybiaethau ynglŷn â marwolaethau:		
Aelod sy'n Bensiynwr sy'n 65 oed ar y Dyddiad Cyfrifyddu		
- Dynion	22.1	22.0
- Menywod	23.8	23.7
Aelod Gweithredol sy'n 45 oed ar y Dyddiad Cyfrifyddu		
- Dynion	23.8	23.7
- Menywod	25.4	25.3
Prif Dybiaethau Ariannol:		
Cyfradd CPI chwyddiant	3.00%	2.40%
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	4.75%	4.15%
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau	3.00%	2.40%
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau'r cynllun	0.00%	2.00%

Cyfraniadau ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2023

Amcangyfrifir y bydd y Cyflogwr yn talu £44.8m i'r Gronfa mewn cyfraniadau rheolaidd ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu a ddaw i ben 31 Mawrth 2023.

Bydd nifer yr aelodau yn y gwahanol gynlluniau pensiwn yn wahanol i'r rhai a amcangyfrifwyd. Bydd cyfraniadau'r cyflogwr yn newid o ganlyniad i'r gwahaniaeth rhwng niferoedd amcangyfrifedig a gwirioneddol. Bydd dyfarniadau anafiadau hefyd yn amrywio o ganlyniad i faterion yn ymwneud â marwolaeth a gall aelodau ychwanegol gael eu derbyn i'r cynllun Dyfarniadau Anafiadau. Mae'n anodd rhagweld y ffactorau hyn.

Effaith COVID-19 ar Gynlluniau Pensiwn

Cynllun Pensiwn yr Heddlu

Mae'r Actiwari wedi nodi nad yw'r amcanestyniadau presennol ar gyfer cyfraddau marwolaethau ymhlith y boblogaeth yn darparu'n benodol ar gyfer effaith COVID-19 na phandemigau eraill. Mae'r gwelliant cychwynnol mewn cyfraddau marwolaethau yn seiliedig ar amcanestyniadau o dueddiadau blaenorol o ran cyfraddau marwolaethau'r DU, a bydd effeithiau pandemigau blaenorol eisoes wedi'u hadlewyrchu yn y tueddiadau hyn. Yn

gyffredinol, disgwylir gweld effeithiau pandemigau ar gyfraddau marwolaethau yn y byrdymor fel arfer, gyda'r cyfraddau'n dychwelyd i'r hyn y byddent wedi bod cyn y pandemig ar ôl blwyddyn neu ddwy, oni bai bod y pandemig yn parhau dros sawl blwyddyn. Barn yr Actiwari yw ei bod yn rhy gynnar i benderfynu a fydd COVID-19 yn newid y safbwynt hirdymor o ran disgwyliad oes yn y DU. Felly, nid yw'n afresymol cadw'r tybiaethau presennol ynglŷn â chyfraddau marwolaethau. Byddai cyfradd marwolaethau o ganlyniad i COVID-19 sy'n fwy na'r hyn y darparwyd ar ei gyfer eisoes yn y tybiaethau o ran cyfraddau marwolaethau yn dod i'r amlwg fel enillion profiad dros gyfrifon y flwyddyn nesaf.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS)

Mae'r Actiwari wedi nodi bod y tybiaethau ynglŷn â chyfraddau marwolaethau ar ôl ymddeol wedi newid ar y dyddiad cyfrifyddu hwn er mwyn caniatáu ar gyfer effaith COVID-19 ar ddatblygiad cyfraddau marwolaethau yn y dyfodol. Mae hyn wedi cael effaith gadarnhaol ar sefyllfa'r fantolen sy'n gyfwerth i oddeutu 1% o'r rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig

Nodyn 15 Rhwymedigaethau Digwyddiadol ac Asedau Digwyddiadol

Nid oes rhwymedigaethau digwyddiadol nac asedau digwyddiadol ar ddyddiad y fantolen.

NODIADAU AR GYDWEITHIO

Nodyn 16 Cydweithio

Mae gan heddluoedd yng Nghymru hanes hir a llwyddiannus o gydweithio i ddatblygu meysydd plismona arbenigol. Roedd hyn yn cynnwys y rhai o dan gylch gwaith Cyd-bwyllgor Awdurdodau Heddlu Cymru gynt. Caiff cydweithio yn y dyfodol ei sbarduno gan yr angen i fodloni'r Gofyniad Plismona Strategol a gan ganlyniadau'r Asesiad Strategol Rhanbarthol o fygythiadau, risgiau a niwed i ranbarth deheuol Cymru.

Bydd Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu ar gyfer pob Heddlu yn gyfrifol am sicrhau bod y Gofyniad Plismona Strategol yn cael ei fodloni. Fel rhan o hyn, byddant yn ceisio cydweithio â'r Comisiynwyr a'r Heddluoedd eraill i ddarparu'r gwasanaeth mwyaf effeithiol posibl. Caiff cytundebau o'r fath eu rheoleiddio gan Adran 22A o Ddeddf yr Heddlu 1996, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Mae'r gwasanaethau cydweithredol a'u cyllid yn parhau o dan drefniadau llywodraethu diwygiedig y Comisiynydd a'r Heddlu. Caiff y rhain eu hystyried yn gyllidebau cyfun i bob diben, gyda chytundebau ar gyfer cyfraniadau ariannu, sy'n cael eu gwneud a'u hamrywio o bryd i'w gilydd, a rhai Grantiau Penodol gan y Llywodraeth. Cynhelir y cyllidebau cyfun gan y Comisiynydd a'r Heddlu dros Heddlu De Cymru ar ran pedwar Heddlu Cymru i bob diben.

Cyfanswm costau'r tîm cydweithredol yn 2021-22 oedd £0.135m (£0.162m yn 2020-21) a chyfraniad Heddlu De Cymru at y costau hyn oedd £0.053m yn 2021-22 (£0.040m yn 2020-21).

Mae'r tabl cyntaf isod yn rhoi crynodeb o'r Datganiad Incwm a Gwariant ar gyfer prif weithgareddau'r unedau cydweithredol yn seiliedig ar y cyfraniadau ariannu a wnaed gan bob Heddlu i'r trefniant cydweithredol.

Mae'r polisiâu cyfrifyddu, o dan gyd-drefniadau, yn cynnwys diffiniadau ac esboniad o'r gofynion cyfrifyddu newydd ar gyfer cyd-weithrediadau, y mae'r olaf yn ymwneud â chyfrannau o incwm gwariant, asedau a rhwymedigaethau. O ganlyniad i ofyniad IFRS11, mae'r ail dabl isod yn darparu gwybodaeth ddiwygiedig sy'n ymwneud â Heddlu De Cymru a heddluoedd eraill er mwyn dangos y cyfansymiau ar gyfer pob cyd-weithrediad.

O ganlyniad i ofynion IFRS11, mae gwariant gros yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wedi gostwng £11.2m ac mae incwm/grantiau wedi gostwng £11.8m, sef cynnydd o £0.6m mewn gwariant net (gostyngiad o £0.05m yn 2020-21). Mae'r cynnydd net hwn wedi'i wrthdroi yn y Datganiad Symud mewn Cronfeydd Wrth Gefn heb unrhyw effaith ar falans Cronfa'r Heddlu.

Mae asedau, dyledwyr a chredydwyr mewn perthynas â'r trefniadau wedi parhau i gael eu nodi ym mantolenni heddluoedd ar sail eu perthnasedd.

**Mae Heddlu Gogledd Cymru yn seilio costau ei Swydd Diogelwch Benodedig ar incwm a gwariant yn hytrach nag ar ddyraniad ar sail poblogaeth Cymru. Nid yw'n rhan o'r Tasglu Rhanbarthol, sy'n gweithredu yn Heddluoedd y Rhanbarth Deheuol. Ar gyfer yr Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol, mae Heddlu Gogledd Cymru yn cyfrannu at Ranbarth Gogledd-orllewin Lloegr a Gogledd Cymru.*

2021-22											
MAES GWASANAETH CYDWEITHREDOL	Uned Cudd- wybodaeth Wrthderfysgaeth	Cynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol	Swyddi Diogelwch Gwrthderfysgaeth Penodol/wrth Borthladdoedd	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Is-adran Gwasanaethau Digidol	Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd	Uned Ymchwiliadau Gwyddonol ar y Cyd	Uned Arfau Tanio ar y Cyd	Caffael ar y Cyd	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwariant ar Gyflogau	6,115	534	3,894	7,507	1,909	4,456	1,368	5,933	13,255	594	45,565
Gwariant nad yw'n ymwneud â Chyflogau	1,222	34	312	1,209	527	50	21	565	2,195	7	6,142
Gwariant Gros	7,337	568	4,206	8,716	2,436	4,506	1,389	6,498	15,450	601	51,707
Incwm Grant Penodol	(7,303)	(568)	(4,206)	(5,000)	-	-	-	-	(1,354)	-	(18,431)
Incwm	(34)	-	-	(86)	(46)	-	-	(7)	(265)	-	(438)
Cyfanswm Incwm a Grantiau	(7,337)	(568)	(4,206)	(5,086)	(46)	-	-	(7)	(1,619)	-	(18,869)
Heddlu De Cymru	-	-	-	(1,949)	(1,283)	(2,929)	(882)	(4,344)	(6,916)	(301)	(18,604)
Heddlu Dyfed-Powys	-	-	-	(738)	(486)	(1,577)	(507)	(2,147)	(4,149)	(300)	(9,904)
Heddlu Gwent	-	-	-	(943)	(621)	-	-	-	(2,766)	-	(4,330)
Heddlu Gogledd Cymru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cyfraniadau'r Heddlu	-	-	-	(3,630)	(2,390)	(4,506)	(1,389)	(6,491)	(13,831)	(601)	(32,838)
(Gwarged) neu Ddiffyg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2020-21											
MAES GWASANAETH CYDWEITHREDOL	Uned Cudd- wybodaeth Wrthderfysgaeth	Cynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol	Swyddi Diogelwch Gwrthderfysgaeth Penodol/wrth Borthladdoedd	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Is-adran Gwasanaethau Digidol	Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd	Uned Ymchwiliadau Gwyddonol ar y Cyd	Uned Arfau Tanio ar y Cyd	Caffael ar y Cyd	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwariant ar Gyflogau	5,814	527	4,111	6,292	1,628	4,329	1,298	5,818	12,376	438	42,631
Gwariant nad yw'n ymwneud â Chyflogau	870	12	263	1,407	350	37	19	520	1,801	20	5,299
Gwariant Gros	6,684	539	4,374	7,699	1,978	4,366	1,317	6,338	14,177	458	47,930
Incwm Grant Penodol	(6,674)	(539)	(4,371)	(4,532)	-	-	-	-	(1,235)	-	(17,351)
Incwm	(10)	-	(3)	(125)	(12)	-	-	(5)	(76)	-	(231)
Cyfanswm Incwm a Grantiau	(6,684)	(539)	(4,374)	(4,657)	(12)	-	-	(5)	(1,311)	-	(17,582)
Heddlu De Cymru	-	-	-	(1,633)	(1,056)	(2,838)	(839)	(4,343)	(6,433)	(229)	(17,371)
Heddlu Dyfed-Powys	-	-	-	(619)	(400)	-	-	-	(3,860)	-	(4,879)
Heddlu Gwent	-	-	-	(790)	(510)	(1,528)	(478)	(1,990)	(2,573)	(229)	(8,098)
Heddlu Gogledd Cymru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cyfraniadau'r Heddlu	-	-	-	(3,042)	(1,966)	(4,366)	(1,317)	(6,333)	(12,866)	(458)	(30,348)
(Gwarged) neu Ddiffyg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2021-22												
CYFRAN O GYDWEITHREDIAD Y GWASANAETH	Uned Cudd-wybodaeth Wrthderfysgaeth	Cynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol	Swyddi Diogelwch Gwrthderfysgaeth Penodol/wrth Borthladdoedd	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Is-adran Gwasanaethau Digidol	Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd	Uned Ymchwiliadau Gwyddonol ar y Cyd	Uned Arfau Tanio ar y Cyd	Caffael ar y Cyd	Cyfanswm	Poblogaeth
Cyfran o fudd y gwasanaeth	Poblogaeth (sail budd cenedlaethol)	Poblogaeth (sail budd cenedlaethol)	Poblogaeth (sail budd cenedlaethol)	Poblogaeth (sail budd cenedlaethol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwariant Gros												
Heddlu De Cymru	3,114	241	1,035	4,754	1,308	2,929	926	4,456	7,725	301	26,789	42.48%
Heddlu Dyfed-Powys	1,210	94	402	1,848	495	-	-	-	4,635	-	8,684	16.48%
Heddlu Gwent	1,385	107	461	2,114	633	1,577	463	2,042	3,090	300	12,172	18.85%
Heddlu Gogledd Cymru	1,628	126	2,308	-	-	-	-	-	-	-	4,062	22.19%
	7,337	568	4,206	8,716	2,436	4,506	1,389	6,498	15,450	601	51,707	
Cyfanswm Incwm a Grantiau												
Heddlu De Cymru	(3,114)	(241)	(1,035)	(2,774)	(25)	-	-	(5)	(809)	-	(8,003)	42.48%
Heddlu Dyfed-Powys	(1,210)	(94)	(402)	(1,078)	(9)	-	-	-	(486)	-	(3,279)	16.48%
Heddlu Gwent	(1,385)	(107)	(461)	(1,234)	(12)	-	-	(2)	(324)	-	(3,525)	18.85%
Heddlu Gogledd Cymru	(1,628)	(126)	(2,308)	-	-	-	-	-	-	-	(4,062)	22.19%
	(7,337)	(568)	(4,206)	(5,086)	(46)	-	-	(7)	(1,619)	-	(18,869)	

2020-21												
CYFRAN O GYDWEITHREDIAD Y GWASANAETH	Uned Cudd-wybodaeth Wrthderfysgaeth	Cynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol	Swyddi Diogelwch Gwrthderfysgaeth Penodol/wrth Borthladdoedd	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Is-adran Gwasanaethau Digidol	Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd	Uned Ymchwiliadau Gwyddonol ar y Cyd	Uned Arfau Tanio ar y Cyd	Caffael ar y Cyd	Cyfanswm	Poblogaeth
Cyfran o fudd y gwasanaeth	Poblogaeth (sail budd cenedlaethol)	Poblogaeth (sail budd cenedlaethol)	Poblogaeth (sail budd cenedlaethol)	Poblogaeth (sail budd cenedlaethol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)	Cyfraniad ariannol y cytunwyd arno (darpariaeth leol)
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwariant Gros												
Heddlu De Cymru	2,839	229	1,065	4,204	1,062	2,838	879	4,347	7,088	229	24,780	42.38%
Heddlu Dyfed-Powys	1,102	89	413	1,631	402	-	-	-	4,253	-	7,890	16.54%
Heddlu Gwent	1,260	102	472	1,865	514	1,528	439	1,991	2,835	229	11,235	18.81%
Heddlu Gogledd Cymru	1,483	120	2,424	-	-	-	-	-	-	-	4,027	22.28%
	6,684	540	4,374	7,700	1,978	4,366	1,318	6,338	14,176	458	47,932	
Cyfanswm Incwm a Grantiau												
Heddlu De Cymru	(2,839)	(229)	(1,065)	(2,543)	(7)	-	-	(3)	(655)	-	(7,341)	42.38%
Heddlu Dyfed-Powys	(1,102)	(89)	(413)	(986)	(2)	-	-	-	(393)	-	(2,985)	16.54%
Heddlu Gwent	(1,260)	(102)	(472)	(1,128)	(3)	-	-	(2)	(262)	-	(3,229)	18.81%
Heddlu Gogledd Cymru	(1,483)	(120)	(2,424)	-	-	-	-	-	-	-	(4,027)	22.28%
	(6,684)	(540)	(4,374)	(4,657)	(12)	-	-	(5)	(1,310)	-	(17,582)	

RHESTR TERMAU

AMHARIAD

Lleihad yng ngwerth eiddo, offer neu gyfarpar neu offeryn ariannol, islaw ei swm cario ar y fantolen.

AMORTEIDDIO

Dylai asedau anniriaethol gael eu hamorteiddio ar sail systematig dros eu hoes economaidd. Mae hyn yn debyg i ddibrisiant.

ARCHWILIO

Archwiliad annibynnol o weithgareddau sefydliad.

ARDRETH ANNOMESTIG GENEDLAETHOL

Yr ardreth annomestig genedlaethol neu'r ardreth fusnes yw'r tâl a godir ar feddianwyr safleoedd busnes i ariannu cyfran o wariant refeniw Llywodraeth Leol a'r Heddlu. Pennir swm yr ardreth annomestig genedlaethol gan Lywodraeth Ganolog drwy luosydd a gymhwysir at y gwerthoedd ardrethol. Mae'r lluosydd yn gyson ledled Cymru a chaiff y cyfanswm a gesglir ei ddsbarthu gan Lywodraeth Ganolog ond ei weinyddu gan Lywodraeth Cymru.

ASED

Asedau diriaethol ac anniriaethol sy'n rhoi buddiannau i Heddlu De Cymru/ y Comisiynydd am gyfnod o fwy na blwyddyn. Ystyrir buddiannau o lai na blwyddyn yn asedau cyfredol.

BENTHYCA/ BUDDSODDI DROS DRO

Arian sy'n cael ei fenthycu/ei fuddsoddi am gyfnod cychwynnol o lai na blwyddyn.

BWRDD BENTHYCIADAU GWAITH CYHOEDDUS

Un o Asiantaethau'r Llywodraeth sy'n rhoi benthyciadau tymor hwy i Awdurdodau Lleol ar gyfraddau llog sydd ond ychydig yn uwch na'r cyfraddau y gall y Llywodraeth ei hun eu sicrhau wrth gael benthyciad.

COST GWASANAETH BLAENOROL (PENSIYNAU)

Y cynnydd yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun sy'n ymwneud â gwasanaeth cyflogai mewn cyfnodau blaenorol sy'n codi yn y cyfnod cyfredol o ganlyniad i gyflwyno buddiannau ymddeol, neu eu gwella.

COST GWASANAETH CYFREDOL (PENSIYNAU)

Y cynnydd yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun pensiwn y disgwylir iddynt ddeillio o wasanaeth cyflogai yn y cyfnod cyfredol.

CREDYDWR

Swm sy'n ddyledus gan Heddlu De Cymru/y Comisiynydd am waith a wnaed, nwyddau a gafwyd neu wasanaethau a roddwyd yn ystod y cyfnod cyfrifyddu ond nad yw taliad amdano wedi'i wneud eto.

RHESTR TERMAU

CRONFA DERBYNIADAU CYFALAF WRTH GEFN

Mae'r gronfa derbyniadau cyfalaf wrth gefn ar gael i ariannu gwariant o natur gyfalafol yn y dyfodol, fel y'i cyllidebir gan y Rhaglen Gyfalaf.

CRONFA'R HEDDLU

Cynhelir y gronfa wrth gefn hon i dalu am wariant eithriadol ac annisgwyl.

CRONFA WRTH GEFN

Symiau a neilltuir at ddibenion sydd y tu hwnt i'r diffiniad o ddarpariaethau ac sydd ar gael fel arfer i ariannu gwariant ar ôl dyddiad y fantolen. Neilltuir cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd at ddibenion penodol.

CRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN A GLUSTNODWYD

Mae'r cronfeydd wrth gefn hyn, a gynhyrchir drwy gyfraniadau refeniw gwirfoddol ychwanegol, ar gael i ariannu gwariant o natur gyfalafol yn y dyfodol, fel y'i cyllidebir gan y Rhaglen Gyfalaf.

CRONFEYDD REFENIW WRTH GEFN A GLUSTNODWYD

Defnyddir y rhain i ariannu gwariant refeniw yn y dyfodol ar brosiectau penodol nad ydynt wedi'u gorffen yn llawn yn y flwyddyn ariannol gyfredol.

CRONIAD

Swm a gynhwysir yn y cyfrifon terfynol i gwmpasu incwm a gwariant y gellir eu priodoli i gyfnod y cyfrif ond nad yw taliad wedi'i wneud/ei dderbyn ar ddyddiad y fantolen.

CYFRIF ADDASU CYFALAF

Mae'r cyfrif addasu cyfalaf yn cynnwys symiau y mae'n ofynnol drwy statud eu neilltuo ar wahân i dderbyniadau cyfalaf er mwyn ad-dalu benthyciadau allanol a swm gwariant cyfalaf a ariennir drwy grantiau, refeniw a derbyniadau cyfalaf. Mae hefyd yn cynnwys y gwahaniaeth rhwng symiau a ddarperir ar gyfer dibrisiant a'r hyn roedd angen ei godi ar refeniw i ad-dalu prifswm benthyciadau allanol.

CYFRIF REFENIW / CYFRIF INCWM A GWARIANT

Cyfrif sy'n cofnodi gwariant ac incwm o ddydd i ddydd ar eitemau megis cyflogau, costau rhedeg gwasanaethau ac ariannu gwariant cyfalaf.

DARPARIAETH

Swm a neilltuir yn y cyfrifon ar gyfer rhwymedigaethau yr aed iddynt, sy'n ansicr o ran amseriad neu swm.

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Mae'r datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr yn dangos cost gyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag egwyddorion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm sydd i'w ariannu drwy drethiant.

DATGANIAD LLIF ARIAN PAROD

Datganiad sy'n crynhoi'r symudiadau mewn arian parod, refeniw a chyfalaf, yn ystod y flwyddyn.

RHESTR TERMAU

DATGANIAD O SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD WRTH GEFN

Mae hwn yn dangos y symudiad o ddechrau'r flwyddyn hyd at ddiwedd y flwyddyn ar gronfeydd wrth gefn gwahanol a nodir fel cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy ac andefnyddiadwy.

DERBYNIAD CYFALAF

Enillion o werthu asedau sefydlog (e.e. tir neu adeiladau, neu arian arall a dderbynnir tuag at wariant cyfalaf).

DIBRISIANT

Mesur cost, neu swm wedi'i ailbriso, buddiannau'r ased sefydlog a ddefnyddiwyd yn ystod y cyfnod. Mae defnyddio yn cynnwys treulio oes ddefnyddiol ased sefydlog, ei disbyddu neu ei lleihau mewn modd arall, boed hynny o ganlyniad i ddefnydd, am fod amser wedi mynd heibio neu oherwydd anarferiant drwy naill ai newidiadau mewn technoleg neu'r galw am y nwyddau a gwasanaethau a gynhyrchir gan yr ased.

DYLEDWR

Swm sy'n ddyledus i Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn y cyfnod cyfrifyddu ond nas derbyniwyd ar ddyddiad y fantolen.

ENILLION A CHOLLEDION ACTIWARAIDD

Gall newidiadau mewn diffygion neu wargedion actiwaraidd godi o ganlyniad i enillion a cholledion (digwyddiadau nad ydynt wedi cyd-daro â'r tybiaethau actiwaraidd a wnaed ar gyfer y prisiad diwethaf) neu newidiadau mewn tybiaethau actiwaraidd.

GRANT CYFALAF YR HEDDLU

Swm grant y Swyddfa Gartref tuag at wariant cyfalaf Heddlu De Cymru/ y Comisiynydd.

GRANT CYNNAL REFENIW

Grant a weinyddir gan Lywodraeth Cymru a delir i gynnal gwariant refeniw Llywodraeth Leol a'r Heddlu.

GRANT YR HEDDLU

Swm grant y Swyddfa Gartref tuag at ofynion refeniw Heddlu De Cymru/ y Comisiynydd.

GWARIANT CYFALAF

Gwariant ar gaffael eiddo, offer neu gyfarpar neu wariant sy'n ychwanegu at werth ased sefydlog cyfredol, yn hytrach na'i gynnal yn unig.

GWARGED NEU DDIFFYG WRTH DDARPARU GWASANAETHAU

Cyfanswm costau gweithredu darparu gwasanaethau Heddlu De Cymru /y Comisiynydd. Gellir dod o hyd iddo yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr cyn cymhwysio enillion a cholledion yn seiliedig ar newidiadau ym mhersiannau'r farchnad, cyfraddau llog a thybiaethau mesur actiwaraidd.

GWASANAETHAU ASIANTAETH

Gwasanaethau a ddarperir gan un corff (yr asiant) ar ran y corff cyfrifol, ac a ad-delir gan y corff cyfrifol fel arfer.

GWERTH CYFREDOL

Gwerth cyfredol ased yw'r pris y gellid bod wedi'i gyfnewid amdano mewn trafodiad hyd braich, llai, lle y bo'n gymwys, unrhyw grantiau sy'n dderbyniadwy tuag at brynu neu ddefnyddio'r ased.

RHESTR TERMAU

MANTOLEN

Datganiad o'r asedau, y rhwymedigaethau a'r balansau a gofnodir ar y dyddiad a bennir.

PRAESEPT

Swm yr incwm a gesglir gan Gyngorau Bwrdeistref Sirol cyfansoddol gan dalwyr y dreth gyngor i dalu am wasanaethau Heddlu De Cymru/y Comisiynydd.

PRYDLESU

Dull o ariannu'r defnydd o asedau lle mae tâl rhent yn cael ei dalu dros gyfnod penodedig.

RHWYMEDIGAETH

Swm sy'n ddyledus i unigolyn neu sefydliad a gaiff ei dalu rywbryd yn y dyfodol.

STOCRESTRAU (STOCIAU)

Caffaelir lifrau, cydrannau cyfarpar cyfathrebu, diesel, petrol a rhannau cerbydau gan Heddlu De Cymru/y Comisiynydd i'w defnyddio ar sail barhaus. Dangosir gwerth yr eitemau hynny nad ydynt wedi'u defnyddio ar y dyddiad penodedig yn y fantolen fel asedau.